

Berichten uit de Westelijke Binnenstad
Dit blad is de gecombineerde voortzetting
van de Jordaankrant (sinds 1973) én
Wijkkrant de Gouden Reael (sinds 1950)

Uitgave van
Wijkcentrum Jordaen & Gouden Reael
jaargang 5 nummer 1
februari maart 2007

‘Het liefst had ik ze in neonletters’
Een gedicht in steen gehouwen op een muurtje
bij de Hollandse Tuin. Ada Iest sprak met
schrijfster Carla Bogaards: ‘Als je niet bewogen
wordt, gebeurt er niets...’ 3

Voormalige Nassaubioscoop bedreigd
Over explicateurs en rap gebekte Jordanezen.
Geschiedenis van het film- en vari  theater aan
de Lijnbaansgracht, eens een ‘huiskamer’
voor veel vermoeide moeders 11

Jordaen & Gouden Reael

Volkshuisvesting, cultuur en natuur op symposium

Van saamhorigheid naar sociale samenhang

Het symposium dat n.a.v. 50 jaar wijkcentrum Jordaen werd georganiseerd kon natuurlijk niet in een klein zaaltje plaatsvinden. Daarvoor werd de Westerkerk gekozen. Dat grootse monument ligt wel niet in de Jordaen, maar neemt in de Jordaencultuur een centrale plaats in. De grote ruimte bleek ruim voldoende voor alle bezoekers. Op 2 februari, onder begeleiding van Jordaenliederen door buurtzangkoor Puur Mokum, druppelden de bezoekers de kerk binnen en werden onthaald op een kop koffie.

Bestuursvoorzitter Tryntsje Bakkum hield het openingswoord. Zij stelde dat het wijkcentrum werd bestuurd door betrokken bewoners en dat zij het een eer vond er voorzitter van te zijn. Dat de Jordaen nog bestaat, is te danken aan actieve buurtbewoners met oog voor de menselijke maat. Bewoners gingen en nieuwe kwamen. Dat leidde tot een nieuwe mix: arm en rijk, jong en oud, oorspronkelijk en nieuw, en ondernemers. Daarna sprak Peter-Paul de Baar, hoofdredacteur van Ons Amsterdam en bestuurslid van het Theo Thijssen Museum. Hij gaf een kort historisch overzicht van de buurt die na de bouw van de grachtengordel vanaf 1612 vooral bedoeld was voor handwerkslieden. De allochtonen van toen waren vooral Fransen en

Vlamingen, die voor de godsdienstvervolgung vluchtten. De taal was een ratjetoe van woorden, tongvallen en dialecten. In de 19de eeuw verkrotte de intussen volgebouwde Jordaen. De buurt kreeg een slechte reputatie, maar werd na de Eerste Wereldoorlog juist weer geromantiseerd. Jordaenboeken, -liederen en -theater droegen bij aan het zelfrespect van de bewoners. Actiegroepen, wethouders   n het wijkcentrum hebben bijgedragen aan verbetering van de omstandigheden. Na het lied *Aan de Amsterdamse grachten* was het woord aan architectuurhistoricus en Jordaenbewoner Vincent van Rossem. Hij legde uit dat het vanaf 1901 de bedoeling was de Jordaen af te breken – net als Uilenburg, Kattenburg en Wittenburg. Een drama: op oude foto’s zie je overal bordjes *onbewoonbaar verklaard*, maar men wilde eigenlijk niet weg. Ontruimingen brachten sociale onrust. Volgens Van Rossem was dit stadsvernieuwing op de verkeerde manier.

Monumentenwet

In 1975 lag bij iedereen het vernieuwingsplan voor de Jordaen in de bus, vol met clichés: de huizen zouden slecht zijn, de buurt had geen toekomst meer, etc. Na de geplande vernieuwing zou het een gezellige buurt met parkeer garages worden. Het verzet dat dit plan te weegbracht, had succes. Maar dat succes heeft ook een keerzijde. De Jordaen was een volksbuurt, maar de monumentenstatus is in het nadeel van de huurder. Volgens de ‘Utrechtse methode’ mag de huur van een monument met 30 procent extra worden verhoogd. Dat leidt tot forse huurverhogingen, zodat steeds meer woningen voor de lagere inkomens onbereikbaar zijn. Daarom moet de Monumentenwet veranderd worden. Ook niet-monumenten worden onbetaalbaar als die in koophuizen worden omgezet voor de belachelijke prijs van   5000 per m2. ‘Ik ben miljonair geworden’, constateerde Van Rossem met gemengde gevoelens bij het zien van zijn WOZ-waardering. De gemengde bewonerssamenstelling is in gevaar. ‘Als het plan-Dekker was doorgegaan, hadden we hier niet gezeten.’ Ook met de corporaties, eigenaars van betaalbare huurwoningen, is de toekomst ongewis. Er moeten degelijke afspraken gemaakt worden over de sociale huurwoningen.

Aan de stadsdeelraad Centrum

11 januari 2007

Geachte wethouders, geachte commissieleden,

Bij deze willen wij, de buurtbewoners, nogmaals onze zorg uitspreken over de bestemming van het ROC gebouw in de Westerstraat. Nadat de toezegging is gegeven dat de bestemming van het gebouw sociaal-cultureel, welzijn en educatie zou moeten zijn is er nu besloten dat de firma van de heer Wanders het gebouw mag kopen en gebruiken. De firma Wanders, daar lijkt ons weinig discussie over mogelijk, is duidelijk een bedrijf en wij vragen ons af wat er is gebeurd met het bestemmingsplan. Volgens ons verdraagt een bedrijfsvestiging zich geheel niet met het geldende bestemmingsplan.

Zoals u bekend is en zoals u ook kunt begrijpen, heeft de buurt voorkeur voor een bestemming waar de buurt ook nut en voordeel van heeft. De buurtbewoners hebben zich daar de afgelopen tijd ook hard voor gemaakt met een weldoorwrocht plan voor een school met allerlei extra buurtfuncties en waarbij ook met overtuiging ruimte was gemaakt voor onder meer Atelier Sanne. Ook weten wij dat allerlei andere instanties, die wel voldoen aan de eisen op sociaal-cultureel gebied, die ook wel buurtfuncties zouden gaan vervullen, financieel betrouwbaar onderbouwde plannen hebben ingediend. De buurt wil nu graag gegarandeerd zien dat het ROC gebouw ook daadwerkelijk een buurtfunctie gaat vervullen, en dat het bestemmingsplan ook wordt gevolgd. Het lijkt ons niet waarschijnlijk dat de firma Wanders voornemens is het gebouw een sociaal-culturele functie te gaan laten vervullen om over educatie en welzijn maar niet eens te spreken. Wij zijn daarom voornemens een bezwaar- en beroepsprocedure aan te tekenen wegens bouwen en/of gebruik van het gebouw in strijd met het bestemmingsplan.

Namens de buurtbewoners,

Barbara Groeneveld
E-mail: bgroeneveld@companion-it.nl

Herdenk de Februaristaking 1941

Op zondag 25 februari om 16.45 uur wordt de Februaristaking plechtig herdacht bij de Dokwerker op het Jonas Daniël Meijerplein. Niet alleen in Amsterdam, ook in de Zaanstreek, het Kennemerland, ’t Gooi en Utrecht werd in februari 1941 gestaakt uit protest tegen de onmenselijke behandeling van onze joodse medeburgers door de Duitse bezetter. Burgemeester Job Cohen zal een korte toespraak houden, gevolgd door een declamatie door Cox Habbema. Het affiche met de oproep tot deelname aan de herdenking is van de Amsterdamse schilder Henk Zomer.

Na het lied *De afgekeurde woning* hield André Thomsen een verhoog onder de titel *De duurstekrottenwijk van Nederland*. Thomsen, een spraakmakend volkshuisvestingsdeskundige, is sinds kort emeritus hoogleraar die werkte aan de TU Delft. Hij wees erop dat bewoners van Alkmaar, de Jordaen, de Westelijke Tuinsteden en Crooswijk in Rotterdam allemaal min of meer dezelfde soort standaardbrief kregen, waarin werd gesteld dat huizen en woonomstandigheden niet goed zijn, en er geen toekomst meer is voor de wijk. De cijfers wijzen uit dat er in dit deel van de wereld geen land is waar zoveel wordt gesloopt als in Nederland. Dat heeft niets te maken met de kwaliteit van de woningen. Die zijn in Engeland en Schotland slechter, maar daar wordt veel minder gesloopt. Opvallend is dat hier bijna alleen wordt gesloopt in de sociale sector. Tot deze sector behoort 40 procent van de woningen in de Jordaen. Die zijn vooral het resultaat van sloop/nieuwbouw in de jaren ’70 en begin ’80. De oude en kwalitatief mindere woningen zitten vooral in de particuliere sector, zowel huur als koop. In vergelijking met Osdorp en andere Amsterdamse wijken, zijn er in de Jordaen veel slechte kleine woningen. Die zijn desondanks duur tot zeer duur, vooral in de koopsector. Er zijn ook voordelen: de sociale verhuurders hebben nu ook de waardeontwikkeling ervan ingezien, waardoor dreigende sloop wordt afgewend. Om sloop te voorkomen, moeten we zorgvuldig omgaan met slooovergunningen. Om de betaalbaarheid veilig te stellen, valt onder meer te denken aan samenwerkingsovereenkomsten met de buurt i.p.v. met projectontwikkelaars.

vervolg op pagina 2

Gevelde bomen aan de Elandsgracht

Tijdens de storm op donderdag 18 januari rond 15.00 uur was de Elandsgracht afgesloten voor verkeer. Eén boom was toen al omgekieperd en verpulverd afgevoerd.

Ter hoogte van tapijthandel Edison werd deze tweede boom geveld. Marieke Smit, voorzitter van Ondernemersvereniging Elandgracht, hield de boel goed in gaten, terwijl buurtregisseur Max Engelder de schade opnam. Twee andere bomen kreunden vervaarlijk, stonden de volgende dag nog overeind, maar ook die twee hebben uiteindelijk de storm niet overleefd.

Verslag en foto Mieke Krijger

Verslag wijkraadsvergadering

Inspraak over de Appeltjemarkt

Het is een rommeltje in de vergaderruimte van de 1e Laurierdwarstraat 6 als de wijkraadsleden van de Jordaan & Gouden Reael bijeenkomen voor de vergadering van 22 januari. De wanorde blijkt te wijten aan de komst van Loket Zorg en Samenleving. Een irritatie die verdwijnt als Jan Marselis het overlijden van Louis Höhle herdenkt. Höhle zat vanaf de oprichting in de wijkraad als vertegenwoordiger van de bewonerscommissie Laurierhof. Men neemt een moment van stilte in acht...

De mededelingen: de toekomst van het Bernardus is in ambtelijke nevelen gehuld. Het bestuur van de wijkraad gaat informatie inwinnen. Huis van de buurt: de advocaten op de bovenste verdieping zitten er nog tot 2010 (= ruimteprobleem). Notulen 20-11-2006 goedgekeurd.

En dan nu, een bijzonder moment is aangebroken: architect Yuri Werner lanceert het voorlopig ontwerp Appeltjesmarkt aan de hand van lichtbeelden. Zij wordt bijgestaan door Hugo van Valkenburg, deelraadslid GroenLinks van Oud-West, en Fred Kramer, deelraadslid voor dezelfde partij in stadsdeel Centrum. Doel van het plan is het creëren van een semi-permanente gebruiksfunctie voor de buurt, die op korte termijn en met relatief weinig middelen gerealiseerd kan worden en Elandsgracht en Kinkerstraat verbindt. Hiertoe heeft men het gebied ingedeeld in drie randzones – 'lijsten' – en een middenstuk.

Op de eerst strook, die langs het hoofdbureau van politie, wil men een interactie aangaan met de voorbijgangers en de fietsers d.m.v. eetstalletjes. Aan de andere kant, tegenover het politiebureau ziet men een parkje onder de platanen, met paviljoentje, picknicktafels, barbecue en een haag tussen weg en park ter bescherming van de spelende kinderen. Het stuk langs het water wordt toegankelijk gemaakt, 'ontsloten', door de Connexion-huisjes te verwijderen en een brede trap overbrugt het hoogteverschil tussen waterkant en mid-dengedeelte. Het busstation Marnixstraat zal bij het gereedkomen van het CS deels verhuizen. Hier kunnen dan na sanering van de vervuilde grond een gazon, zandbak en speelplaats aangelegd worden. GroenLinks begeleidt het plan op politiek niveau d.m.v. een initiatiefvoorstel Appeltjesmarkt en de heren van beide stadsdelen zijn aanwezig om de mening van bewoners en ondernemers te peilen en vragen te beantwoorden, zodat dit in een later stadium verwerkt kan worden. Ook de mening van de politie over het verdwijnen van hun parkeerplaatsen zal worden gepeild. Als eerste reageert de voorzitter van de Ondernemersvereniging Elandsgracht, Marieke Smit. Zij is blij verrast, maar alleen bang voor verloedering. Dus wil zij kwalitatief hoogwaardige voorzieningen zoals op het Museumplein. Harry Happel uit daarop zijn bezorgdheid om

het stoelenproject voor de daklozen. Hugo van Valkenburg antwoordt: dat zit in het midden, wij bemoeien ons alleen met de randen. Jan Bosman wil woningen in het midden, en de oversteekplaatsen veiliger. Aan dit laatste wordt al gewerkt. Leny van Vliet vraagt hoe lang semi-permanent duurt. Antwoord: tussen de twee en de tien jaar. Mieke Krijger vraagt of er nog cultuurhistorische waarden vertolkt gaan worden. Haar wordt gevraagd: welke bedoel je en hoe? Fred Kramer sluit de discussie af met het naar voren brengen van de knelpunten: de financiën, het Plan van Aanpak en inrichting van de kruispunten. Ook voor de herinrichting van de Elandsgracht zijn er diverse ideeën. Men besluit dat de wijkraad integraal achter het plan staat, en dat vooral de kleinschaligheid en de korte termijn aanspreken.

ROC-gebouw Westerstraat

Na de pauze stort men zich met frisse moed op de begroting van 2007: achter de kostenposten staan drie kolommen, de eerste bevat de uitgaven van 2006 tot 1 november, de tweede het verwachte totaal en de derde de verwachting voor 2007. Stadsdeel Centrum verhoogt de subsidie slechts met 0,9 procent ipv. de verwachte 2,5 procent, terwijl de personeelskosten wel zijn gestegen volgens de CAO. Penningmeester Bart Pothoven is hierover nog in onderhandeling. Hij krijgt luid applaus en de begroting wordt goedgekeurd. Aandacht allen nu voor het vervolg van de ROC-story: de wijkraad heeft samen met het

wijkcentrum een raadsadres aan de deelraad gestuurd, om zijn ongerustheid te uiten over de toekomst van Atelier Sanne en de bestemming van het gebouw voor welzijn, educatie en sociaal-culturele doeleinden. Men is bang dat er een veredeld bedrijfsverzamelgebouw komt. Ook de bestemming tot school is te gemakkelijk terzijde geschoven.

De wijkraad vraagt opheldering vóórdat de overdracht aan Marcel Wanders plaatsvindt. Een groep buurtbewoners heeft een brief aan de deelraad gestuurd (zie pag.1), waarin zij dreigt een bezwaar- en beroepsprocedure aan te tekenen wegens bouw en/of gebruik van het gebouw in strijd met het bestemmingsplan. De Stichting Jordaanmuseum heeft zich al aangemeld als belangstellende huurder. Als klap op de vuurpijl het bericht dat de communicatie tussen Atelier Sanne en Marcel Wanders niet optimaal is.

De viering van 50 jaar wijkcentrum Jordaan en het symposium in de Westerkerk op 2 februari vormen een minder problematisch agendapunt. Als deze krant verschijnt, is dit gehouden en kijken wij terug op een interessante en gezellige middag muzikaal omlijst door Puur Mokum en afgesloten met de presentatie van de Jordaananon. Alle bezoekers krijgen dit boekje met de geschiedenis van de Jordaan cadeau. Aansluitend is er een borrel.

Laatste onderwerp voor de rondvraag is de

vervolg Symposium

Slotengordel

Na het lied *De parel van de Jordaan* kwam Wouter van Dieren aan het woord, in 1969 lid van Actie Jordáád, medeoprichter Milieu-defensie, lid Club van Rome, en directeur van adviesbureau voor duurzaamheid en innovatie IMSA. Van Dieren noemde de Jordaan 'de Slotengordel', omdat het patroon van straten en grachten de landverkaveling volgt van vóór de aanleg van de grachtengordel. De stadsplanners van de jaren '60 en '70 hadden goede bedoelingen. Veel woningen zouden onbewoonbaar zijn. Als reactie verschenen ludieke bordjes: *onverklaarbaar bewoond*. Een belangrijke rol tegen de sloop vervulde Geurt Brinkgreve, die in 't geweer kwam tegen monumentensloop en het 'plan-Kaasjager' om grachten te veranderen in verkeersaders. Dure restauratie zou wonen in de binnenstad alleen voor een elite mogelijk maken. Massale afbraak zou ten koste gaan van historische en sociale cohesie. Het verleden was bij de progressieven niet populair. Cultuur en natuur vind je niet in het politiek jargon.

Wel binnensteden en integratie, maar niet binnensteden en behoud. Elke keer weer die sluipgating om de lelijkheid binnen te halen. Pas op voor wethouders met slechte smaak, historische fouten liggen nog altijd op de loer. Zwaai de politici met die fouten om de oren!

Na een pauze leidde het koor Simon Vinkenoog in met het lied *Zou er ook een Jordaan in de hemel bestaan?* De dichter brak los met een spraakwaterfall onder de titel *Leven als kunst, waar je ook woont*. Simon is geen man van statistieken. Intens leven is belangrijk. Het komt erop aan wat je doet, dat je je goed voelt en dat ieder mens ertoe doet. Dus geen megalomane plannen! Voor hem is elke dag een jubileum. Hij refereerde aan de bekende allochtoon Descartes, die in de 17de eeuw tegenover de Westerkerk woonde en de bedrijvigheid van de Amsterdammers beschreef. In welk land kun je zo genieten... het gaat erom dat iedereen van zijn leven een meesterwerk maakt! De bijdrage van Peter Kollee, ingeleid met het lied *Bloemetjes in de Jordaan*, ging over *Groen en stadsnatuur in de Jordaan*, en daar denkt je niet direct aan bij zo'n dichtbebouwd stadsdeel.

voordracht van twee nieuwe bestuursleden. Na het verzoek van Bep Bakker in de vorige wijkraad om de criteria, hebben de leden allen de selectieprocedure op een A4 ontvangen. Tevens hebben de kandidaten hun kennis en motivatie op schrift gesteld. Nu worden de stembriefjes rondgedeeld en na telling mag het bestuur zich verheugen met een uitbreiding tot zeven leden door Marieke Brentjens en Lex Ros.

Aan het eind van de vergadering is het weer de beurt van de leden om hun nieuws, vragen, klachten en tips naar voren te brengen. Mevrouw Loet Kramberg van actiegroep de Bok vindt de nieuwe bibliotheek op de Piet Heinkade wel erg ver weg. Gesuggereerd wordt een dependance in het ROC-gebouw Westerstraat. Mariska Schaefer stelt voor om de Opstapper wat verder te laten doorrijden, ook omdat zich in dat gebied nog meer belangrijke publieke zaken bevinden, zoals Bimhuis, Cruiseterminal en Willem de Zwijgerpakhuis. Tot slot wijst Jan Marselis erop dat er in de wijkgids te veel verwezen wordt naar websites terwijl 80 procent van de ouderen geen computer heeft. Als toetje krijgen de leden het 12 pagina's tellende Jaarplan Openbare Ruimte rayon west 2007 mee naar huis. Volgende vergadering: 19 maart.

Elly Pronk

Kollee verhuisde van een dorp naar de stad, zag vanuit zijn raam op driehoog alleen de toppen van de bomen en de katten op het platje. Met de nieuwbouw kwamen er tuintjes en nieuwe bomen. Je verwondert je in de stad over leven in bloei. Er is op gezag van de corporaties wel wat klimop verdwenen – die 'tast de bebouwing aan'. De naam Jordaan is waarschijnlijk ook ontleend aan *jardin*. De straten en grachten dragen namen van planten en bloemen. Bewoners slaan de handen ineen om de natuur een kans te geven, en het wijkcentrum speelt daarbij een belangrijke rol.

Jordaanon

In het lied *De Buurt* bestaat de buurt van welk alleen in boeken en foto's, alleen een brok sentiment, een droom...

Dan spreekt hoogleraar actief burgerschap Evelien Tonkens. Zij wijst op het boek *De markt van welzijn en geluk* van Hans Achterhuis. Is die markt er toch gekomen? Komt met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) nu ook de buurt in zijn greep? Markwerking is tegenwoordig evident. De ene fusie volgt de andere op. De verzekeraar heeft het voor het zeggen. Tonkens vergelijkt de WMO met een tekening die, afhankelijk van hoe je die bekijkt, een 'mooi jong' of 'lelijk oud' gezicht laat zien. Het lelijke is een wet die inhoudt dat het rijk afwil van zorgtaken, en die taken overhevelt naar de gemeenten. Het mooie gezicht is dat de gemeenten daarbij meer maatwerk kunnen toepassen. De thuiszorg is ingewikkeld geworden, jongeren zouden meer kunnen betekenen voor ouderen. Door bureaucratie is de weg naar hulp en welzijn moeilijk te vinden.

Na enkele vragen uit de zaal was het moment aangebroken om het jubileumboekje *De Jordaananon* te presenteren. Het eerste exemplaar werd overhandigd aan Mies Bouhuys, die al 50 jaar woont en werkt in de Jordaan en een inleiding schreef onder de titel *Dromen van de Jordaan*. De canon werd geschreven door Eibert Draisma. Alle symposiumgasten kregen een exemplaar. Het symposium werd feestelijk afgesloten met een borrel.

Harry Rypkema

De Jordaananon is voor het luttele bedrag van €5,- verkrijgbaar bij het wijkcentrum.

BIKE CITY

Bloemgracht 68-70, tel. 626 37 21

Fietsverhuur • hijstouw & blok
• onderdelen • sloten • accessoires
klaar-in-één-dag-reparatie-service
officieel dealer van AZOR BIKE fietsen

Banden, remmen, verlichting.

Wij zorgen ervoor dat ze in orde zijn!

ADVOCATENKANTOOR

Seegers & Lebouille

Met problemen op het gebied van huur van woon- en bedrijfsruimte, werk en ontslag, uitkeringen, verblijfsvergunningen, huwelijk en echtscheiding, letselschade en strafrecht kunt u bij ons terecht.

Juridisch advies uitsluitend na telefonische afspraak

ADVOCATENKANTOOR

Seegers & Lebouille

Egelantiersgracht 576
1015 RR Amsterdam

tel.: 420 08 88, fax: 638 30 22
advocaten@seegers-lebouille.nl

GUNTERS & MEUSER bv

Al meer dan 180 jaar
DE VAKZAAK IN IJZERWAREN,
HANG EN SLUITWERK, GEREEDSCHAP

in de Jordaan

SPECIALIST IN BEVEILIGINGSARTIKELN

Egelantiersgracht 2-6 Tel. 622 1666

‘Heerlijk om een idee vorm te geven...’

In steen gehouwen woorden van Carla Bogaards

*Er was eens een man
zijn hart beklemd door twee handen
van droefheid.
Hij keek uit over het dok volgestouwd
met schepen
zoals zijn hart een haven vol treurnis was.*

De regel staat in steen gehouwen op het muurtje langs het water van het Westerdok bij de Hollandse Tuin. Een regel uit het gedicht ‘Walk on water’ van Carla Bogaards. De schrijfster bedacht zelf waar het monument moest komen en welke zin uit het gedicht zou worden gebruikt.

‘Ik heb het gedicht geschreven bij de compositie ‘Walk on water’ van Peter Jan Wageman,‘zegt Carla. ‘Er was in dat jaar een verschrikkelijke overstroming, ik zat met mijn walkman op naar de muziek te luisteren en keek uit op het water van het Westerdok.’

HandsOn Microkrediet Amsterdam voor startende ondernemers

In december jl. is HandsOn Microkrediet Amsterdam van start gegaan met het geven van kleine leningen aan mensen die met een eigen bedrijf graag een zelfstandig bestaan willen opbouwen.

De mensen die voor een microkrediet bij HandsOn in aanmerking komen, hebben ongeacht hun leeftijd, een uitkering of een minimum inkomen. Hun plannen worden met een analist doorgesproken en eventueel verder uitgewerkt. Wanneer een krediet wordt toegekend krijgt de beginnende ondernemer ook een coach toegewezen. Deze coaches hebben hun sporen in het bedrijfsleven verdiend en helpen met het verder ontwikkelen van de bedrijfsplannen. Zij zullen, zolang de lening loopt (gemiddeld tussen de 12 en 18 maanden), de micro-ondernemer met raad en daad terzijde staan. Hanna Amour is zo’n micro-ondernemer. Met het krediet gaat zij een telefonische antwoordservice beginnen. Bedrijven die bij afwezigheid zelf hun telefoon niet kunnen beantwoorden, schakelen door naar Hanna’s service, waar zij met de naam van het bedrijf de telefoon aanneemt. Met een startkapitaal van € 5000,- en een tweedehands centrale begint zij vol enthousiasme aan een nieuwe uitdaging.

De titel van de bundel is ‘God bewogen,’ wat bedoel je daar mee?
Bij ‘Walk on water’ denk je toch aan Jezus, die is de enige die ooit over water heeft gelopen. God is al heel lang een thema in mijn werk. Ik heb in die bundel een aantal gedichten over religie bij elkaar gezet. Religie heeft niets te maken met kerkelijkheid, het heeft te maken met nadenken. Je kunt je de vraag stellen: wordt God bewogen door het lot van de mensen? Neem nou de oermens. Die werd bedreigd door de natuur. In de mens zit een geweldige drang tot overleven, dus hij werd bang en riep om hulp. God is een kreet om hulp. Ik heb veel geschreven voor het blad Hervormd Nederland. Er werd toen vaak gediscussieerd over de ideeën van Harry Kuitert. Die werden uitgelegd alsof hij vond dat de mensen God zelf zouden hebben uitgevonden. Daar was men het niet mee eens. Ik vond Kuitert wel een hele

goede theoloog. Nadenken is een van de fijnste dingen in het leven van een schrijfter.

Het is een droevige regel, waarom heb je die gekozen?
Omdat die ook te maken heeft met nadenken. De man denkt na over zijn leven en over de liefde. Uiteindelijk komt het goed hoor, in het gedicht. Ik had best het hele gedicht willen plaatsen, maar dat kon niet. Dat werd te duur. Het is geen moeilijke taal. Een gedicht moet in simpele taal worden geschreven maar het moet wel iets te vertellen hebben. De kunst is er iets in te verstoppn. Vroeger op school vond ik ‘tekst verklaren’ een geweldig leuk vak. Zoeken wat er in een tekst verstopt zit.

Kreeg je de opdracht van de gemeente?
Ja. Het plan moest door de gemeenteraad worden goedgekeurd, ik moest de raadscommissie toespreken en uitleg geven. Nadat het plan was goedgekeurd, kwam de uitvoering. Ik moest overleggen met de steenhouwer en met de ambtenaren die met de uitvoering te maken hadden. Technisch was het nog best ingewikkeld, er moest rekening worden gehouden met de toestand van het muurtje, de bevestiging moest tegen vandalisme kunnen en alles moest weerbestendig zijn. Maar ik vond het veel voldoening geven. Het is heerlijk om een idee vorm te geven en uit te werken en tevreden te zijn over het resultaat.

Wat vind je van de plaats van het monument?
Ik vind het een hele mooie plek. Het past ook goed bij het beeld van de walvis. En die oranje kleur van de woorden vind ik ook mooi. Het liefst had ik ze in neonletters willen hebben, maar dit oranje licht ook wel op. Wethouder Codrington heeft het onthuld en dat was een erg aardige plechtigheid. Er was een tent neergezet en er waren drankjes en hapjes en zo.

Hoe reageert de buurt?
Ik krijg veel reacties uit de buurt. Het is hier een beetje een dorp. Sommige mensen voelen aan de letters. Ik wil graag dat het ze iets doet. De samenleving drijft toch op emoties? Je moet door iets geraakt worden. Als je niet bewogen wordt, gebeurt er niets.

Wat vind je van die grote gebouwen aan de overkant?
Iedereen moet wonen natuurlijk, maar je wordt er miesj van omdat het zo donker wordt. Het blok aan deze kant wordt nu trouwens gerenoveerd. Het was verwaarloosd, dat vond ik heel erg jammer. Ik voel me wel verantwoordelijk voor de buurt. Vroeger hadden we buurtconciërges. Die zorgden goed voor de buurt, maar ze zijn wegbezuinigd. Het is belangrijk voor de kinderen die hier opgroeien dat we goed voor de buurt zorgen. Ze groeien harmonieuzer op denk ik.

Ada Iest

Een overzicht van alle kunst op straat in stadsdeel centrum is te vinden op www.kunstopstraat.nl/publiek/amsterdam

Op zoek naar professionele kinderopvang in de binnenstad?

Kies dan voor de kwaliteit van Stichting Kinderopvang Binnenstad. In onze kinderdagverblijven, centra voor naschoolse opvang en peuterspeelzalen krijgt uw kind de zorg en aandacht die het verdient! Wij bieden zowel hele als halve dagopvang.

www.kinderopvangbinnenstad.nl
tel 020 521 02 61

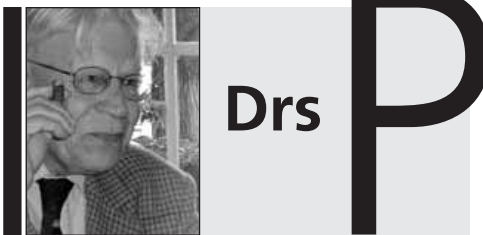
Onze kinderdagverblijven bij u in de buurt zijn:

**Jor & Daan
De Kleine Prins
Kresj Lindengracht
Plancius
De Platanen**

Stichting Kinderopvang Binnenstad

Carla Bogaards

Wat ik al een hele tijd niet meer tegenkom is berichtgeving over vliegende schotels. Er zal stellig wel een website bestaan, maar ik doe niet aan zulke snuffjes – hoe informatief en tijdbesparend Internet ook is, dat geef ik toe. Er is ook, als ik het wel heb, een organisatie van waarnemers – of toch in elk geval gelovigen. Nu en dan valt nog de naam Roswell (V.S.), waar in de vorige eeuw zo’n Unidentified Flying Object neergekomen zou zijn. Vast staat echter, dat vernuftige apparaten het wereldruim in worden gestuurd, waar ze van alles observeren en naar de Aarde doorseinen; behalve kleine groene mannetjes. Hoe meer we te weten komen over bodemgesteldheden en zo van hemellichamen, des te levenlozer blijkt het allemaal te zijn.

Dat is toch eigenlijk jammer. We hadden indertijd zo’n romantische kijk op het heelal: talloze werelden, bewoond door de raarste schepsels, waaronder hoogontwikkelde en zeer gevaarlijke. Vroeg of laat zouden die ons planeetje aandoen. In mijn schooljaren bezat ik een boek (vertaling uit het Duits)met de galmende titel ‘De wonderwereld der sterren en hare raadselen’. De auteur was Desiderius Papp, Dr. denk ik. Hij wist veel over die wonderwereld en uitte zich geestdriftig, om niet te zeggen theatraal. ‘De duistere zijde van Mercurius is in een eeuwige nacht verstard’ (of woorden van die strekking). Het werk was mooi geïllustreerd. Over Mars raakte hij niet gauw uitgepraat. Daar immers had Schiaparelli (1835-1910) door zijn telescoop een aantal rechte lijnen waargenomen. Réchte lijnen! Dat moesten wel kanalen zijn. Dus aangelegd. De wereld keek ervan op. Mars was aantoonbaar bewoond, niet door achterlijk gedierte, maar door... ja wat? Of beter: wie? Ze beschikten in elk geval over kennis en werktuigen. Ongelooflijk, maar waar. Papp besprak de levensvormen die men alzo voor Mars had bedacht. Kreeftachtige figuren, grote scherpzinnige insecten, een soort inktvissen (rechtopstaand). Laatstgenoemde fantasie wees hij bruusk af: die paste niet bij de natuurlijke omstandigheden daarginds. Of hij zelf een denkbaar wezen had ontworpen, weet ik na al die tijd niet meer. Het hield hem in elk geval sterk bezig. En niet slechts hem. Schiaparelli had Mars actueel gemaakt, en dat bleef het ding tot ver in de vorige eeuw. Romans – ik noem hier alleen maar ‘The War of the Worlds’ van H.G. Wells (1901) – en films, het kon niet op; ook nadat gebleken was dat die rechte lijnen op gezichtsbedrog berustten. We hebben op de televisie kunnen zien wat voor landschap Mars erop na houdt. Saai. Helaas.*

* Rotatie en omloop zijn toevallig even lang (88 aardse dagen), dus één kant heeft continue hete zonneschijn, de andere nooit. Ik zou er niet graag wonen.

FOTO RITA BORGHARDT

Dagbesteding bij de Volksbond

‘Goeie koffie en leuke kleding’

Even rust, goedkoop een kop koffie drinken of gewoon wat kletsen met mensen die je niet wegkijken. Op de Haarlemmerstraat, een van de hipste winkelstraten van Amsterdam, wordt het Koffiehuis van den Volksbond voor en door dak- en thuislozen gerund. Er pal naast zit de kledingwinkel van diezelfde Volksbond. Dakloos of niet, voor minder dan een tientje steek je jezelf in het nieuwe tweedehands.

De kleine winkel op de Haarlemmerstraat hangt tot de nok vol met kleding. Net als het aangrenzende koffiehuis is het een initiatief van Stichting Volksbond Amsterdam. Deze organisatie werd in 1987 opgericht en organiseert zorg voor mensen die dat niet nodig hebben. Uit de speakers klinkt relaxte lounge-muziek terwijl een gemêleerd gezelschap rondsnuffelt naar verborgen schatten. In dit zaakje vind je niet alleen Hennes of Zara; de geluksvogel treft er een pak van Hugo Boss of een spijkerbroek van Gucci. John de verkoper, zelf gehuld in een trendy zilveren jasje, weet precies wat het waard is maar rekent nooit meer dan een paar euro.Door zijn inzet en enthousiasme is de omzet van de winkel de laatste jaren flink gestegen. Elke medewerker verdient er nu vier euro per dagdeel, rechtstreeks betaald uit de opbrengsten van de winkel.

Klein extraatje

Per dag werken er tussen de tien en vijftien dak- en thuislozen in het koffiehuis en de winkel. Er wordt gewassen, gestreken, bardiensten gedraaid, schoongemaakt en boodschappen gedaan. Niet iedereen komt altijd op-

Amsterdamse Armoedemonitor 2006

In stadsdeel Centrum leven 7.100 huishoudens met een inkomen op of onder het minimum. U kunt dergelijke cijfers vinden in de Amsterdamse Armoedemonitor 2006 (Dienst Werk en Inkomen van de gemeente). Studentenhuishoudens worden niet megeteld in de Armoedemonitor.

In absolute aantallen zijn er slechts twee stadsdelen met meer minima: Amsterdam-Noord en Zuidoost. Het percentage minima (13 procent) is in Centrum ongeveer even hoog als in Osdorp en Slotervaart. De SP-fractie: ‘Het stadsdeel heeft 58 miljoen euro op de spaarbank staan, waarvan 7 miljoen als zogenaamde ‘algemene reserve’. Een uitkering van 150 euro per armoedehuishouden kost het stadsdeel ruim 1 miljoen. Dit bedrag kan zonder enig probleem uit het moddervette spaarvarken van het stadsdeel worden gehaald. Gemeenten en stadsdelen móéten wel helpen, als de regering het laat afweten bij de armoedebestrijding. De gemeente Alphen aan den Rijn verstrekt ook een uitkering aan armoedehuishoudens, nota bene op voorstel van een VVD-wethouder.’

Amsterdamse Armoedemonitor 2006
www.os.amsterdam.nl

dagen en soms gaat het mis met het boodschappengeld, maar de meesten hebben er lol in en maken zich nuttig voor het kleine extraatje dat ze ermee verdienen. De winkel en het koffiehuis zijn zeven dagen per week geopend van 9 uur ’s ochtends tot 7 uur ’s avonds. Het is een laagdrempelige dagbesteding. Er zijn geen ‘opdringerige’ hulpverleners die per se zorg willen bieden en het is goedkoop. Koffie kost 20 cent en een tosti 40 cent.

In tegenstelling tot de winkel is het café alleen toegankelijk voor dak- en thuislozen, die allemaal in het bezit moeten zijn van een speciaal toegangspasje. Sociaal pedagogisch medewerker Ingrid vertelt: ‘De winkeliersvereniging was vroeger niet zo gelukkig met ons. Dat kan ik me voorstellen want regelmatig waren er

vechtpartijen in de straat of stonden ze voor de deur te zuipen of jointjes te roken. Met het pasjessysteem is er een stuk minder rottigheid. De bezoekers weten zich gekend en riskeren liever niet dat hun de toegang wordt ontzegd.’ Er zijn al meer dan zeshonderd pasjes uitgegeven en dagelijks wordt het koffiehuis en de winkel door tientallen dak- en thuislozen bezocht. De meesten van hen hebben meer dan één probleem. Ze zijn niet alleen dakloos maar ook verslaafd of zitten psychisch in de knoop. Volgens Ingrid zijn veel van hen echte eenlingen. ‘Ik dacht altijd dat daklozen heel solidair waren maar als ze de slaapzak onder iemands kont vandaan kunnen jatten, zullen velen dat niet nalaten. Verwijten kan ik ze dat echter niet want ze (over)leven van uur tot uur. Het verbaast me nog hoe vrolijk en optimistisch ze soms zijn als je je hun situatie indenkt.’ Hoe deze mensen op straat zijn beland, verschilt per mens. Maar dat het iedereen kan overkomen, daar is Ingrid van overtuigd. ‘Dakloos worden is voor veel mensen maar twee maand-salarissen ver weg. Als een man bijvoorbeeld na een echtscheiding het huis verlaat, niet bij vrienden terecht kan en daardoor uiteindelijk in de auto slaapt en ongewassen op zijn werk verschijnt, dan kan hij z’n baan kwijtraken. Bij anderen die een moeilijke tijd hebben kan zelfdestructiviteit de kop opsteken. Weer op je pootjes terechtkomen als je echt problemen hebt, is niet zo makkelijk.Van vrouwen en kinderen weet ik dat ze het huis vaak uitvluchten voor geweld en mishandeling en op straat verder leven.’

Kringgesprekken

Het aantal vrouwen dat het koffiehuis bezoekt, is heel laag. Ze hebben vaak psychisch en fysiek veel meegemaakt en om dan tussen de rouwdouwers te zitten is voor velen te moeilijk. Daarom organiseert Ingrid sinds de zomer elke maandag tussen 11 en 3 uur een vrouwendag. De mannen kunnen die paar uurtjes terecht bij dagbesteding De Tweede Mijl, even verderop. ‘Op vrouwendag proberen we altijd een gast te regelen. We hebben bijvoorbeeld al yoga gehad en iemand van de Jellinek die uitlegde hoe en waar je hulp kunt krijgen. Bijna alle bijeenkomsten monden uit in kringgesprekken waarbij vrouwen hun verhaal vertellen en vragen stellen. Deze paar uurtjes hebben ze echt hard nodig.’ Samen met de vrouwen heeft Ingrid onderwerpen van gesprek bedacht. In de toptien van deze lijst staan zelfverdediging, informatie over zelfstandig wonen, gezonde voeding, naailes, sollicitietips en assertiviteitstraining. De meesten kunnen als de beste van zich afbijten, maar niet voor zichzelf opkomen als bijvoorbeeld een bewaker hen onterecht uit een winkel wil zetten.

Het dagbestedingsproject is in handen van Ingrid, vier andere pedagogen, twee assistenten en een stagiair. Naast het aansturen van de trajecten om mensen zelfstandiger te maken en het begeleiden van de medewerkers zorgen ze ervoor dat de gasten het netjes houden, geven ze informatie en bieden een luisterend oor als dat nodig is. ‘Op een rustige manier proberen we ook wel wat te sturen. We bieden ze werk aan en vertellen bijvoorbeeld dat ze met hun pasje twee keer per week in de winkel gratis hun kleding kunnen omruilen. Een shirt voor een shirt enzovoort. We maken ze op een attente manier duidelijk dat het echt

Corporaties gaan experimenteren met ‘verloting’ van woningen

Verklaring huurdersorganisaties

Recentelijk hebben Woningcorporaties Ymere, Woonmaatschappij, Woongroep Holland en Woningcorporatie St. Lodewijk het initiatief genomen een experiment met het verloten van huurwoningen te beginnen. De meest betrokken gemeenten bij dit experiment met de naam ‘De Woonversnelling’ zijn Amsterdam, Amstelveen, Uithoorn en Haarlemmermeer. Het gaat hierbij om totaal 1.000 woningen die gedurende een jaar via loting worden toegewezen. Alleen doorstromers met een korte woonduur (3-5 jaar) komen hiervoor in aanmerking.

De ondertekenaars verklaren in principe tegen het concept van loting als methode van woonruimteverdeling te zijn. Verdeling op basis van wachttijd, in combinatie met sturing op andere argumenten (leeftijd, gezinsgrootte, etc.) geeft een rechtvaardige verdeling bij een tekort aan beschikbare woonruimte. Loting leidt uiteindelijk tot willekeur. De startende door-

niet nodig is om vies en stinkend rond te lopen. Ook wordt niemand gedwongen om mee te werken, maar dat kan in de toekomst gaan veranderen. Ingrid: ‘Nu is het al zo dat iedereen met een uitkering iets moet gaan doen om dat geld te ‘verdienen’. En er zijn plannen in de maak die ook invloed gaan hebben op onze taak. De stad is een product. Stinkende en lastige mensen wil men liever niet op straat. Wij gaan waarschijnlijk een activerend onderdeel van een keten vormen, waarmee mensen terug moeten keren in de maatschappij.’ Voor een grote groep gelooft de pedagogisch werker in de werkzaamheid van deze plannen. Mensen die met een duwtje in de juiste richting wel weer een baan krijgen en een normaal bestaan opbouwen. Maar er is ook een groep, de die-hard daklozen, bij wie dit uitrookeffect volgens haar juist averechts werkt. ‘Zij willen of kunnen niet meedoen en verdwijnen uit beeld als hun uitkering gekort wordt of zelfs stopgezet. Het resultaat is dat die groep uiteindelijk op het slechte pad belandt en daardoor zelfs meer overlast veroorzaakt. Ik hoop dat er over deze keerzijde goed wordt nagedacht en dat wij als kleinschalige dagbesteding in de nieuwe regeling overeind blijven. Voor iedereen moet er toch ergens een rustige plek zijn, een kop koffie en een helpende hand als die nodig is.’

Rita Borghardt

Hangt er kleding in uw kast die u nooit meer draagt?

In de kledingwinkel van de Volksbond krijgt uw goed een tweede kans. U kunt het langsbrengen op de Haarlemmerstraat 148 of, als het te veel is, laten ophalen. Bel dan 020-4283072

Heef u de kennis en kunde waar op de vrouwendag behoefte aan is en wilt u eenmalig een paar uurtjes wat vertellen? Neem dan alstublieft contact op met Ingrid via telefoonnummer 020-4283072

Bootjes moeten blijven!

Zoals u ongetwijfeld weet heeft de Dienst Binnenwaterbeheer (BBA) van de Centrale Stad een plan ontwikkeld dat voorziet in het gedeeltelijk botenvrij maken van de Amsterdamse binnenstad.

Dit voorstel is een grote groep – voornamelijk Jordaanbewoners – in het verkeerde keelgat geschoten. Tijdens de inspraakavond op 11 december jl. in de Boekmanzaal van het stadshuis, is heftig gediscussieerd met het panel van de BBA, en bleek er voor het grootste deel van de plannen geen draagvlak. Een groep bewoners van de Egelantiersgracht heeft daarom een website gemaakt, waarop u onze reactie kunt lezen: www.bootjesmoetenblijven.nl

Namens werkgroep Egelantiersgracht, Miguel Gori

stromers die zich voor een betere woning inloten, zullen wellicht sneller verhuizen, maar daar staan andere woningzoekenden tegenover die een kleinere kans op een nieuwe woning zullen ondervinden. De ondertekenaars verwachten geen bijdrage aan een beter systeem van woonruimteverdeling uit het ingezette experiment met loting van woningen.

Ondertekenaars: Bewonersraad Parteon (Zaanstad), Bewonersraad ZVH (Zaanstad) Bewonersvereniging Euro-Parel (Uithoorn), Gebiedsraad Patroc Zaanstreek/Waterland Huurdersplatform van voormalig PWV Wonen (Amsterdam), Huurdersraad St. Lodewijk (Amstelveen), Huurdersvereniging ‘De Vijfhoek’ (Purmerend), Huurdersvereniging Amsterdam, Huurdersvereniging WDO (Ouder-Amstel), Palladion (Amsterdam), SBO (Amsterdam)

Tweede ronde ‘carillondiscussie’

Mosterd na de maaltijd, maar mét Jordaanmuziek

Twintig jaar geleden wilde het stadsbestuur het nachtelijk gezang van het carillon van de Westertoren stoppen. Na heftige reacties op een inspraakavond, ‘een toren zonder klok is een mens zonder hart’, begreep het bestuur dat het carillonspel een grote emotionele waarde vertegenwoordigde voor de bewoners van de Jordaan. Het plan was van de baan. Maar in de herfst van 2006 stond het carillonspel opnieuw ter discussie en op 23 januari 2007 vond er weer een buurtraadpleging plaats. Zou het er net zo heftig aan toe gaan als in 1987?

Zo’n veertig buurtbewoners verzamelen zich op dinsdagavond 23 januari in zorgcentrum Bernardus om hun stem te laten horen. Een deel daarvan vertrekt als duidelijk wordt dat het carillon ‘s nachts niet zal zwijgen. De deelraad van stadsdeel Centrum heeft eind vorig jaar een voorstel daarover van het bestuur afgewezen. Wel wil de deelraad graag weten wat de Jordaanbewoners van het nachtelijk gebeier vinden. Vandaar deze avond.

‘Snurken erger’

Qua discussie is de avond een slap aftreksel van de buurtraadpleging van twintig jaar geleden. Zelfs VVD’er Mark Doorn brengt het vuur er niet in. Hij houdt van carillons, zegt hij, en heeft er zelfs grootse plannen voor: jonge componisten stukken laten schrijven, een concours voor jonge beiaardiers. Dat klinkt mooi, maar die plannen zijn twintig jaar geleden ook al geopperd. Een kleine kanttekening maakt Doorn wel: klachten mag je niet negeren. Als mensen niet kunnen slapen van het klokkenspel, dan moet je daar iets aan doen. Het is vast mogelijk, denkt hij, een compromis te sluiten tussen voor- en tegenstanders. Niemand doet een voorstel dat ook maar enigszins op een compromis lijkt. Waarom zou je ook voor hooguit twaalf slechte slapers een carillon stilleggen? Want meer klachten zijn er in de afgelopen tien jaar niet binnengekomen. Nee, de meeste aanwezigen zijn juist dol op het zingen van het carillon. Overigens is geen van de klagers aanwezig. Maar een meneer, een lichte slaper, wil wel kwijt dat hij regelmatig wakker wordt van het carillon. ‘Ik zal wel een roepende in de woestijn zijn’, concludeert hij gelaten. ‘Een snurkende man is erger’, reageert een vrouw.

Saamhorigheid

En de saamhorigheid, het voor elkaar opkomen, hoe zit het daarmee? Daar staan de Jordanezen toch om bekend? Dat vraagt een vrouw zich af die haar afwezige zoon vertegenwoordigt. Zoonlief woont in de Jordaan en komt regelmatig bij haar zijn tekort aan slaap inhalen. Er moet toch wel iets van een compromis mogelijk zijn? Een paar uur per nacht geen gebeier? De reactie dat de zoon toch kan verhuizen, schiet een VVD’ster in het verkeerde keelgat: ‘Je moet open blijven staan voor mensen die wel last van het carillon hebben, mensen die werken.’ Oei, dat steekt. Wat suggereert deze dame? Dat Jordanezen niet werken? Dat ze niet voor anderen open staan? En hoezo ‘bereid zijn een compromis te sluiten’? Alle carillons in Amsterdam zijn al stilgelegd, alleen die van de Wester nog niet. Het Jordaanfestival dreigt naar het

Westerpark te verdwijnen vanwege overlast. Wie levert er nu regelmatig iets in? De Jordanezen toch? En hoe reageert de VVD als het gaat om geluidsoverlast veroorzaakt door vliegtuigen? Zoeken ze dan ook een compromis of wegen economische motieven dan zwaarder? Dit was zo ongeveer het hoogtepunt van de discussie. Blijft de vraag hoe het mogelijk is dat eens in de zoveel tijd het stads(deel)bestuur op grond van een minimaal aantal klachten zich voorneemt het nachtelijk carillonspel het zwijgen op te leggen.

Tabee oude Wester

De avond is gelardeerd met muziek, veel muziek. De leden van het Amsterdamse koor Puur Mokum, begeleid door twee accordeonisten, zingen zich de longen uit hun lijf met het beste uit hun Westertorenrepertoire. De zaal deint en neuriet mee met klassiekers als ‘Amsterdam, er is geen stad die aan je tippen kan’, ‘Aan de voet van de oude Wester’, ‘Tabee oude Wester’ en ‘Aan de Amsterdamse grachten’.

En ook Boudewijn Zwart, de stadsbeiaardier, laat enige deuntjes horen op zijn oefenklavier. Met de zijkanen van zijn hand, soms met zijn duim, slaat hij op de balken, een soort toetsen. Zwart vertelt bovendien buitengewoon enthousiast over de geschiedenis van het carillon en zijn werk als beiaardier. Iedereen wordt van harte uitgenodigd een kijkje te komen nemen (op dinsdagen verzamelen om 11.45 uur aan de voet van de toren) en verzoeknummers in te dienen. Vanaf half april zal er een nieuwe melodie te horen zijn.

Wietske Blokker

Boudewijn Zwart, beiaardier van de Wester, aan het oefenklavier.

Henny Het is een dorp aan het worden... **Eddy** Valt best wel mee... **Henny** O ja? Het hele leven ebt weg hier... Vroeger gebeurde er van alles. Nou gebeurt er ook een boel. Maar niet meer in de Jordaan... Westergasfabriek... daar bij die passagiersterminal.... de Pijp.. en bij ons is de pijp uit... die hebben we al een poos geleden aan Maarten gegeven... **Eddy** Welke Maarten? Spanjer? **Henny** Bij wijze van spreken... nee maar... geen enkele metrolijn komt dichterbij de Jordaan dan het Centraal... dat is nog een kwartier lopen naar alleen al de Noord-Jordaan... naar de Zuid-Jordaan een half uur... Stel jij bent op de Munt... hoe kom jij dan hier? **Eddy** Eh... taxi...? **Henny** Maar even zonder gekheid... dan moet je eerst naar de tien of het Centraal lopen... in beide gevallen ben je een half uur verder voor dat je hier bent... Dat is toch niet normaal... Vroeger was je er met de postkoets nog eerder... **Eddy** En de Opstapper... Hoewel... die zie je eigenlijk nooit... **Henny** Nee... da’s een spookdienst... Met de boot... gewoon de eeuwenoude logische verbindingswegen... via de Singelgracht kun je een stuk.... dan zo via die zijgrachten de Prinsengracht op. Dan ontzie je ook nog eens een keer die woonboten... **Eddy** Ze hebben binnenkort toch van die hypermoderne spaceboten op waterstof of zo... **Henny** Nou... ik bedoel maar... De oplossingen liggen recht onder je neus... Er komt geen toerist meer die hele Jordaan in... Het ligt niet meer in de loop... Voor de Amsterdammer niet... dus ook voor de toerist niet...

Eddy Scheelt wel over je schouder kijken. Minder van die gekken die niet kunnen fietsen... **Henny** Ja... maar ga jij bijpassen wat je daarvoor als ondernemer voor inkomsten misloopt... Als winkelier in de binnenstad. Kijk... ik sta niet meer in de zaak, dus zou je denken; ‘waar bemoeit die gozer zich mee’... **Eddy** Jij bemoeit je overal mee... Net je broer... **Henny** We wonen in het grootste openluchtmuseum ter wereld... Venetië is er niks bij... **Eddy** Nou... da’s ook best leuk wat ze daar hebben... **Henny** Ook hier geldt; bij wijze van spreken... In welke oude stad van Europa dan ook... lachen ze ons keihard uit om dit beleid... Bijvoorbeeld dat nutteloze busstation op de Marnixstraat... Mieter daar al die toeristenbussen naar toe... dan lopen die zo, via de Jordaan de binnenstad in... Al dat blik van het plein af... dat kan nou in robotgestuurde parkeergarages en via zogenaamde caissons. **Eddy** Caissons? Ik ken alleen caissonziekte... da’s toch wanneer je bij duiken dat als je... **Henny** Caissons dat zijn van die comparimenten die zo onder het water geborgen kunnen worden.... met je auto er in... allemaal computergestuurd... kun je nalezen op de website: www.hennycruyff.nl op de Westerstraat kan dat ook... Heb je gewoon twee keer een kleine ramblas... stalletjes erop... groen... terrasjes...kunst & cultuur... moet jij eens kijken... Maar nee... ze gaan maar door om die Jordaan de nek om te draaien... Jordaanfestival willen ze ook nog weg nemen... Soms denk ik wel eens... ben ik nou gek of... **Eddy** ... je lijkt wel een broer van Van Gaal...

Boek Februaristaking

Historica Annet Mooij kreeg veel lof voor haar boek ‘De strijd om de Februaristaking’, dat onlangs onder auspiciën van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD) werd gepubliceerd.

De woorden ‘heldhaftig’, ‘vastberaden’ en ‘barmhartig’ werden na de Tweede Wereldoorlog toegevoegd aan het wapen van Amsterdam vanwege de Februaristaking van 1941, een massaal protest van Amsterdammers tegen de vervolging van hun joodse stadgenoten. Maar al binnen een jaar was de herdenking van die staking inzet geworden van een bittere politieke strijd tussen de gemeente en

de communisten. Die verdeeldheid groeide in de jaren vijftig uit tot Amsterdams eigen ‘Koude Oorlogje’ op het Jonas Daniël Meijerplein.

De strijd om de Februaristaking reconstrueert de ruzies en de toenemende politieke polarisatie in de naoorlogse periode. Ook nadat de politieke strijdbijl was begraven, bleef de erfenis van de Februaristaking omstreken. Wat voor de één een roemrijke verzetsdaad bleef, die opriep tot waakzaamheid tegen rassenaan en vreemdelingenhaat, werd door de ander hooguit gezien als een moedig gebaar dat niet heeft voorkomen dat de Nederlandse joden massaal werden gedeporteerd.

Over de geschiedenis van het carillon

In Holland zingt de tijd...

Boudewijn Zwart is beiaardier van de Wester, en daarmee ‘de hoogst-geplaatste ambtenaar van de stad’. Bovendien is hij directeur van één van de twee opleidingsinstituten voor beiaardiers in ons land. Zwart vertelt iets meer over de geschiedenis van het carillon.

Die begint rond 1200 met stadsbesturen die een uurwerk hoog in een toren ophangen, zodat iedereen kan zien hoe laat het is. Maar ‘s avonds of vanuit ongunstig gelegen huizen is de tijd niet te zien. Daarom komen er klokken, die eerst alleen op het hele uur slaan, later ook op het halve en nog later komt er een riedeltje van vier klokjes bij dat de mensen waarschuwt dat de klok gaat slaan. ‘Quadrillon’ heten die vier klokjes op z’n Frans, en uit dat woord groeit het woord carillon. Allengs ontstaat er een ware concurrentiestrijd tussen de steden. Elke stad wil de hoogste toren en de meeste klokken hebben. Heeft de ene stad acht klokken, dan neemt de volgende er twaalf. Onder de vaardige handen van de gebroeders Hemony groeit het carillon in de Gouden Eeuw uit tot een echt muziekinstrument. Deze uit Lotharingen afkomstige broers worden in 1655 de klokken- en geschutgieters van

Amsterdam. Met hulp van de blinde Utrechtse stadsbeiaardier met een perfect muzikaal gehoor, stemmen zij hun klokken heel zuiver. Bovendien zijn ze in staat klokken met dezelfde klankkleur te fabriceren. In Holland zingt de tijd, zeggen buitenlanders. Pas veel later komen er ook in andere landen carillons.

Amsterdam heeft vijf torens met elk een carillon van ongeveer 35 klokken. Vroeger speelden die allemaal. De techniek ervan is vergelijkbaar met die van kleine speeldoosjes. In de gaatjes van een soort grote wastrommel worden aan de buitenkant stiften gestoken. Als de trommel beweegt, tillen de stiften tui-melaars op en die zijn weer met de klepels verbonden. Is dat allemaal in werking gezet, dan zingt het carillon.

Wietske Blokker

Jordaners, maak uw krant

De bewoners van de Jordaan werd in oktober 1978 vijf dagen lang één pagina in Het Parool ter beschikking gesteld om zelf hun problemen te formuleren en naar buiten te brengen. Vanaf 15 september werd in de Rozenstraat 133 een redactielokaal opengesteld, waar de bewoners van de Jordaan aan hun krant konden werken. De werkgroep 'Jordaners, maak uw krant', bestaande uit Hervé Fischer en vrijwilligers, was iedere dag van 14 tot 22 uur aanwezig om informatie te geven over het project en om eventuele hulp te bieden bij het maken van de krant.

Hervé Fischer, 'Jordaners, maak uw krant', 17-21 oktober 1978

© Het Parool, Amsterdam (foto: Wubbo de Jong) Archief Stichting De Appel

André Thomsen:

'Verborgene agenda's veroorzaken te veel sloop'

Door persoonlijke voorkeuren, bestuurscultuur, vooroordelen en verborgen agenda's worden huizen in Nederland te vaak en te snel gesloopt, wat extra schaarse veroorzaakt op de woningmarkt. En dat terwijl met renovatie en hergebruik voor treffelijke resultaten te behalen zijn die de vergelijking met nieuwbouw glansrijk kunnen doorstaan. Dat constateert André Thomsen in zijn afscheidsrede als hoogleraar aan de TU Delft.

De Jordaan lijkt het bewijs van zijn gelijk en daarom was Thomsen uitgenodigd als spreker op het symposium op 2 februari jl. in de Westerkerk ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van Wijkcentrum Jordaan.

Thomsen: 'Onze woningvoorraad telt 6,9 miljoen woningen. Er wordt echter nog maar weinig bijgebouwd. Als we kijken hoe lang de huidige woningvoorraad nog mee moet, dan komen we tot een onthutsende conclusie. Uitgaande van het huidige vervangingstempo van ongeveer 0,25 procent per jaar, is dat zo'n 400 jaar!' We zullen volgens Thomsen dus heel lang met onze woningen moeten doen. Toch wordt er in Nederland flink gesloopt – vooral sociale huurwoningen – en hebben woningcorporaties plannen voor ruim een verdrievoudiging van de afbraak. Dat is volgens Thomsen merkwaardig omdat de technische kwaliteit van Nederlandse sociale huurwoningen bepaald niet slecht is en er inmiddels weer een toenemende schaarste op de woningmarkt is. Bovendien is levensduurverlenging uit milieuoogpunt een veel betere keus. Thomsen geeft in zijn rede diverse oorzaken voor het vele slopen in Nederland. 'Naast verkoop is sloop een middel om van een overmaat aan goedkope, minder gewilde sociale huurwoningen af te komen. Ook spelen niet-rationele factoren als persoonlijke voorkeuren, bestuurscultuur, vooroordelen en verborgen agenda's een belangrijke rol.'

'Allesoverheersende gerichtheid op het nieuwe'

'In de categorie vooroordelen hoor ik elke keer weer zeggen dat nieuwbouw beter en goedkoper is. Feit is echter dat met renovatie en hergebruik voortreffelijke resultaten te behalen zijn die de vergelijking met nieuwbouw glansrijk kunnen doorstaan.' Gemeenten hebben belang bij sloop als de in-

frastructuur van oudere buurten aan vervanging toe is: bij nieuwbouw worden de kosten daarvan in de grondkosten verdisconteerd, bij levensduurverlenging moet de gemeente het uit eigen zak betalen. Sloop is ook een simpele manier van spreiding van kansarme bewoners. Het benutten van de grondwaarde van mooie locaties komt als sloopmotief vaak voor en lijkt in de koopsector zelfs de belangrijkste reden voor sloop te zijn.'

Ook architecten, bouwbedrijven en ontwikkelaars hebben volgens Thomsen hun verborgen agenda's, al of niet verweven met vooroordelen. Thomsen: 'Renovatie en hergebruik hebben geen flitsend imago, je haalt er niet snel mooie plaatjes in de vakbladen mee, het zijn lastige gecompliceerde processen met lastige bewoners die veel tijd, aandacht en vakmanschap vragen en in de bouw kiest men liever voor de makkelijkste weg: business as usual.' 'Zelfs de bewonerskant is niet vrij van verbor-

Huurders in de knel?

Wijksteunpunt Wonen wijst de weg in Regelwoude

Dat betaalbare huurwoningen in het centrum verdwijnen, is geen nieuws. Iedereen kan dat om zich heen zien gebeuren. Huurders die hun woning zelf kopen zijn er niet veel, maar vooral in de particuliere huursector worden veel leegkomende huurwoningen in de verkoop gedaan. De verhalen van huurders die van hun huiseigenaar te horen krijgen dat hij hen liever vandaag dan morgen ziet vertrekken, zijn voor Wijksteunpunt Wonen bijna dagelijkse kost.

Als een huiseigenaar een splitsingsvergunning heeft weten te bemachtigen, wordt de druk op de huurders om te vertrekken vaak verhoogd. Ook bij de aanvraag voor zo'n vergunning gebeuren er rare dingen in de relatie tussen huurders en verhuurders. Binnenkort komt het Wijksteunpunt Wonen met een brochure voor huurders die met splitsingsprocedures te maken krijgen. Ook bij voorgenomen renovaties komt het regelmatig voor dat de huurders te horen krijgen dat ze maar beter kunnen verhuizen. De verhuurder wil zijn pand dan opdelen en verkopen. Als huurders nog bergingen hebben op zolder, wordt hun voorgesteld die te ruilen met bergruimte elders in het pand of af te staan in ruil voor een lagere huur, zodat die zolder verbouwd kan worden tot woning. Ook woningcorporaties bedienen zich soms van praktijken die op zijn minst kwalijk moeten worden genoemd. Wat te denken van een corporatie die haar huurders meedeelt dat is besloten om de woning op te knappen of zelfs samen te voegen? Hoezo? Hebben de huurders daar niets over te zeggen? Zeker wel: bij wet is geregeld dat de verhuurder niets aan het gehuurde mag veranderen als hij daarvoor niet de instemming van de huurder heeft. Hij mag dus wel voorstellen om bijvoorbeeld centrale verwarming aan te leggen, maar als de huurder liever zijn gashaard houdt, mag deze dat voorstel afwijzen.

Huiseigenaren vertellen hun huurders ook wel eens dat ze de opgeknaptte woning wel willen verhuren, maar dan voor een veel hogere prijs. Soms mag de huurder de woning zelf kopen voor een bedrag onder de marktprijs. Erger wordt het als de verhuurder onomwonden stelt dat de huurder vertrekken moet en met een rechtszaak dreigt als de huurder niet instemt met opzegging van de huur. Dat tast mijns inziens het woongenot van de huurder in ernstige mate aan. Slapeloze nachten en een grote mate van onzekerheid zijn namelijk het gevolg.

Wijksteunpunt Wonen (WSW) informeert huurders over hun rechten en biedt ook ondersteuning in de onderhandelingen met de verhuurder. Indien nodig, regelt het WSW rechtsbij-

gen bedoelingen: sloop geeft extra kansen op de woningmarkt, soms met een leuke vertrekpremie. Voor oudere autochtone bewoners is sloop het ultieme bewijs dat hun buurt door al die asociale nieuwkomers naar de verdommenis is gegaan en in ieder geval een makkelijke manier om daar van af te komen.'

'Feit is ook dat renovatie en hergebruik er in de vakliteratuur meestal bekaaid afkomen en dat er in het onderwijs nog steeds bedroevend weinig aandacht is voor de bestaande stad en de transformatieopgave. Wellicht nog erger is de allesoverheersende gerichtheid op het nieuwe waarvoor het bestaande moet wijken.'

'Besluitvorming niet democratischer geworden'

Thomsen constateert dat ondanks dertig jaar bewonersacties, onderzoek, politieke beloften en regelgeving, de besluitvorming over de gebouwde omgeving bepaald niet democratischer is geworden en de invloed van bewoners daarop minimaal. Hij pleit daarom voor een betere controle op woningcorporaties, onder meer door de belanghouders – in ieder geval de bewoners – instemmingsrecht te geven en de afweging met op levensduurverlenging gerichte alternatieve ingrepen verplicht te stellen. Verder zou de gemeentelijke sloopvergunning, nu een nauwelijks inhoudelijk gehanteerd instrument, volgens Thomsen gebonden moeten worden aan een sloopeffectanalyse, waarin naast milieueffecten ook sociale, cultuurhistorische en volkshuisvestelijke effecten, zoals het effect op de goedkope woningvoorraad, worden beschouwd.

Eibert Draisma

stand. Het Wijksteunpunt Wonen Centrum is een samenwerkingsverband van het Huurteam Binnenstad, de woonsprekuren en de wijkcentra. Het WSW ondersteunt bewoners en bewonerscommissies. Als het om complexen van woningen gaat die nog geen bewonerscommissie hebben, dan spant het WSW zich in om die op te richten.

Bovendien zijn er de huurdersverenigingen. Elke verhuurder die meer dan 100 woningen verhuurt, is bij wet verplicht om een huurdersvereniging te ondersteunen en te betrekken in het beleid. Soms is de instemming van de huurders nodig bij beleidswijzigingen, maar in de meeste gevallen heeft zo'n huurdersvereniging enkel een adviserende stem. In de particuliere huursector zitten veel kleine verhuurders die minder dan 100 woningen verhuren. Huurdersvereniging Centrum richt zich daarom op alle huurders in de Amsterdamse binnenstad. Met de huurdersverenigingen van de corporaties werken we samen.

Huurdersvereniging Amsterdam (HA), waarvan de meeste huurdersverenigingen in onze stad lid zijn, onderhandelt met de Gemeente Amsterdam en de Federatie van Amsterdamse Woningcorporaties over de zaken die huurders aangaan. Via de HA zijn de huurdersverenigingen ook lid van de Nederlandse Woonbond die op landelijk niveau de belangen van huurders behartigt. Samen strijden we voor het betaalbaar houden van huren en voor voldoende aanbod van huurwoningen. Het WSW biedt ondersteuning aan Huurdersvereniging Centrum en diverse bewonerscommissies.

Het WSW wijst u de weg in de complexe wereld van wetten en regels bij het huren van woonruimte. Op de achterkant van deze krant staan de adressen en openingstijden. Zie hier voor ook onze website www.wswcentrum.nl Op veel vragen van huurders kan het antwoord gevonden worden op www.huurders.info, maar als u daar niet wijs uit wordt, helpen onze medewerkers u graag. Het kost u niets en levert u vaak veel op!

Win Wassenaar, WSW Centrum

50 jaar wijkcentrum Jordaan

Wat veranderde en wat bleef?

De afgelopen vijftig jaar onderging de Jordaan een spectaculaire metamorfose. De buurt was een veelbezongen krottenwijk, waaruit veel bewoners weggetrokken op zoek naar het geluk in betere wijken, die nu – hoe ironisch – soms weer gesloopt worden of al zijn. Vijftig jaar later is de Jordaan één van de meest geliefde wijken van Amsterdam, waar iedereen graag wil wonen en veel bewoners moeite moeten doen om er te kunnen blijven wonen.

In het jubileumjaar 50 jaar wijkcentrum Jordaan wordt volop aandacht besteed aan de geweldige veranderingen van de buurt. Wij zoeken nog Jordaanbewoners die ons uit eigen ervaring willen vertellen wat er allemaal veranderde, maar ook wat er bleef.

Ook bewoners die het interessant vinden om verhalen van anderen op te tekenen en misschien te combineren met archief-onderzoek, bijvoorbeeld in het archief van de voormalige Jordaan, zijn bijzonder welkom.

Eibert Draisma

Reacties graag naar
Wijkcentrum Jordaan & Gouden Reael
1e Laurierdwarsstraat 6, 1016 PX Amsterdam
tel 6237272 of info@jordaangoudenrael.nl

In het kader van het 50-jarig jubileum van het wijkcentrum in de Jordaan, hier het verhaal 'Schetsplan voor de Jordaan' van schrijver Alfred Kossmann. Hij schreef het in de jaren zeventig van de vorige eeuw, nadat de gemeente een plan had gepresenteerd, dat de buurt grotendeels veroordeelde tot de slopershamer.

Schetsplan voor de Jordaan

De Amsterdamse Jordaan, de beroemdste stadswijk van Nederland, moet nodig worden opgeknapt. Zoveel huizen zijn in elkaar gezakt, zoveel bedrijffjes hebben zich onbeschaamd uitgebreid, zoveel auto's en auto-wrakken maken zich breed op dunne trottoirs, zoveel mensen, oud en jong, wonen in pijnlijke huisjes, op halve verdiepingen, in kamers zonder daglicht. Johnny Jordaan mag dan in iedere juke-box van het land gevoelig zingen over de Westerstraat, er is helemaal niets aan de Westerstraat. Nee, er moet iets gebeuren.

De afdeling stadsontwikkeling van de Dienst publieke Werken van de gemeente Amsterdam vond dat ook, en heeft een schetsplan gemaakt voor een vernieuwde Jordaan. We hebben het allemaal gekregen, een luxueuze folder in een heleboel kleuren, met twee plattegronden en verklarende tekst. Het is nog maar een schetsplan, een voorstudie die eens een bestemmingsplan kan worden en dat bestemmingsplan zal door de gemeenteraad mogen worden aangenomen. Even tijd is er nog wel. Als je de folder hebt opengevouwen vind je twee kaarten: links de toestand van het ogenblik, rechts de fantasie van de afdeling Stadsontwikkeling. De toestand van nu is vaal-roze en vaal-blauw gekleurd. De fantasie is veel kloeker van kleur, helder bruin voor nieuwe bebouwing, fris groen voor bomen en plantsoenen, lekker geel voor voetpaden. Het blauw van het grachtenwater komt daardoor ook aardiger uit. Merkwaardig genoeg staan er geen bomen langs de grachten... Ik keek meteen of ik de vertrouwde wandeling van mijn woning naar mijn werkhok nog zou kunnen maken, en dat kon, maar tot mijn schrik merkte ik dat mijn woning verdwenen was en dat mijn werkhok verdwenen was. Ik was helemaal gesaneerd. Zelfs de straat waar ik zo menige bladzij heb geschreven, was opgelost in blokjes geel en groen, erg vrolijk. Ik zag de oude mannen al naast bloembakken op een bankje zitten, tabakspruimen spugend op de siertegels en sprekend van de goede oude tijd toen op het terrein van de speeltuin een kroeg stond. Ik ging er gauw heen, en constateerde dat de kastelein zijn lot dapper droeg. 'Mijn oma', zei hij, 'dat oude mens is nu vijfendertig jaar dood. De laatste jaren van haar leven zijn vol-

komen verpest omdat haar huis zou worden afgebroken voor het verkeer, hier schuin tegenover, het staat er nog... Onze kiezen zullen niet meer zeer doen als het zover is.' Er kwam een man binnen die in de buurt een keurig klein hotel had ingericht, en hij was minder stoïcijns, opgewonden, luid. 'Wat word jij?', riep hij, 'wat word jij?' 'Ik word een plantsoen', zei ik somber. En ik word een fietspad', schreeuwde hij, nerveus lachend. 'Kastelein, Fietspad biedt een consumptie aan aan Plantsoen.' 'En wat word jij, Kastelein?' 'Ik word nieuwe bebouwing. Dat is vast een pisbak.' Het werd een vrolijke middag, met op de tapkast de kaart die we van boom tot boom bekeken, waarom we lachten van voetgangersgebied tot voetgangersgebied, niet gelovend dat de natuur ons zou gaan verdringen, en toch wantrouwend. 'Je weet het nooit', zei ik, 'ik heb in Rotterdam gewoond, ik ken die zindelijke plattegronden. Ze zijn heel gevaarlijk.' 'Dat kan toch niet', zei de kastelein. 'Uit alle delen van het land komen ze naar de Jordaan, al die artiesten en intellectuelen, omdat het hier tenminste nog een beetje intiem is, en kijk es, die kroeg gaat weg en die kroeg gaat weg en die kroeg gaat weg, er blijft helemaal geen een meer over.' Telkens herhaalde de hotelier: 'Ik word een fietspad. Een rondje voor Fietspad.' Een dikke, grijze man had zwigend op een bankje bij de tapkast gezeten, bier gedronken, geglimlacht. 'Wat word jij eigenlijk, Harry?', vroeg de kastelein. Ernstig antwoordde hij: 'Ik word een brug.' 'Echt iets voor Harry', zei de kastelein. 'Die laat over zich lopen.'

Alfred Kossmann

Over de schrijver

Alfred Kossmann (1922-1998) werd in Leiden geboren als één van een tweeling: 'Er komt er nog een, zei de dokter, en dat was ik.' Hij groeide op in Rotterdam, waar hij het Erasmus Gymnasium bezocht. Daarna ging hij werken bij een boekhandel en bij uitgeverijen. In de Tweede Wereldoorlog dook hij onder, maar werd gepakt en tewerkgesteld in Duitsland, samen met zijn tweelingbroer Ernst Kossmann die later beroemd werd als historicus. Alfred verwerkte zijn oorlogservaringen in Duitsland in de roman 'De nederlaag' (1950). Na de oorlog schreef hij een indrukwekkend oeuvre bij elkaar. Vooral in de jaren zestig maakte hij veel reizen en baseerde daarop zijn reisverhalen. In 1972 kreeg hij een ernstig auto-ongeluk waardoor hij blijvend invalide werd. Zijn roman 'Laatst ging ik spelevaren' (1973) gaat daarover. Na dit ongeluk woonde Kossmann enkele jaren in Griekenland. Zijn werk wordt gekenmerkt door ironie, een toonzetting die ook in het wetenschappelijke werk van zijn tweelingbroer is waar te nemen. Het verhaal 'Schetsplan voor de Jordaan' schreef hij in 1971, toen hij in de Laurierstraat woonde. Het werd opgenomen in 'Het grote Nederlandse verhalenboek. Een bundel verhalen, gedichten en prenten in de laatste 50 jaar', uitgegeven door de VARA in 1977.

De kinderen uit de Rozenstraat

De kinderen uit de Rozenstraat hebben altijd vuile handen, ze hebben meestal een gat in hun mouw, en ongepoetste tanden.

De kinderen uit de Rozenstraat hebben altijd slordige haren, ze hebben vaak een splinter in hun hand, en builen, bulten en blaren.

De kinderen uit de Rozenstraat lopen meest op blote voeten, ze zijn de hele dag op straat, alsof ze nooit eten moeten.

De kinderen uit de Rozenstraat schijnen zich nooit te verschonen, ze mogen alles wat ik niet mag. 'k Wou soms wel in de Rozenstraat wonen ...

(Uit: Han G. Hoekstra (1906-1988), Het verloren schaap, 1947)

Kinderen in de Laurierstraat thv nummer 208. Achterste rij v.l.n.r: Willem Schouten t, Jantje Musscher (Johnny Jordaan) t, Fietje Verbrugge (op arm Johnny), Jansje Merkelbag, Riekie Kenter t, Willem Vrolijk t, Willem Lichèr t, Corrie Merkelbag t. Tweede rij: Nellie Tulp, Jopie Terhaar, (...?), Riekie Terhaar, Karelte Verbrugge (Willy Alberti t, Henkie Kirsenstein (Bokkelul) t, (...?), Jopie Krisenstein t, Rinus Plug t, (...?), (...?), Roeltje Merkelbag. Derde rij: Riekie Norbart, (...?), (...?), Christina Kunst (Sneeuwweitje) t, Wijntje Westendorp, (...?), Toon Norbart t, (...?), (...?)

23 februari jubileumwandeling 'langs de Jordaan' canon'

Eigen canon voor roerige buurt

De Jordaan heeft sinds kort zijn eigen canon. De lancering vond plaats op 2 februari in de Westerkerk, waar het 50-jarig bestaan van wijkcentrum Jordaan met een drukbezocht jubileumsymposium werd gevierd. Gedurende het jubileumjaar organiseert het wijkcentrum speciale wandelingen 'langs de Jordaan' canon'.

De Jordaan stond – als enige Nederlandse buurt – wel in de Dikke Van Dale, maar in de in oktober verschenen Canon van Nederland werd 's lands bekendste buurt, tussen de Hunebedden, de Beemster, de Grachtengordel, de Buitenplaatsen van de rijken en de Rotterdamse Haven, door velen pijnlijk gemist. Niet helemaal terecht, want de Jordaan komt er wél in voor als onderdeel van de Grachtengordel(!). Bovendien wemelt het in de lijst van Prof. Van Oostrom van items die nauw met de Jordaan zijn verbonden. De Beeldenstorm verwoestte het Karthuizerklooster. Daaraan dankt de buurt nog altijd zijn grootste speelplein. Rembrandt vond na de gedwongen verkoop van zijn pand in de Oude Stad gelukkig onderdak in een huurwoning aan de Rozengracht. De Wereldatlas van Blaeu werd op de Bloemgracht gemaakt. De Crisisjaren leidden tot het Jordaanoproer. Willem Drees, Vader van de Verzorgingsstaat, en Multatuli, van de Max Havelaar, werden vrijwel in de Jordaan geboren. Kortom, de Jordaan mag niet zeuren over gebrek aan aandacht in de Canon van Nederland.

Bijzonder verhaal

Toch ontstond de behoefte aan een eigen canon van de buurt: een betaalbaar en handzaam overzicht van belangrijke personen, gebeurtenissen, bouwwerken, verschijnselen en

ontwikkelingen, die samen laten zien hoe de Jordaan zich ontwikkelde tot de buurt waarin we nu leven. Het 50-jarig jubileum van het wijkcentrum bood een goede gelegenheid het boekje uit te brengen. De Jordaan' canon vertelt het bijzondere verhaal hoe de Jordaan veranderde van drassig boerenland in een dicht opeengepakte fabrieks- en volksbuurt, van toevluchtsoord voor geloofsvolgsden uit Frankrijk tot broedplaats en toneel van volksoproeren tegen armoede en onderdrukking, van bakermat van sociale woningbouw en sociaal werk en veelbezongen krottenwijk tot de Jordaan van nu. Het boekje bevat daarbij ook tal van items die ook de Canon van Nederland niet zouden missen, zoals de hofjes, de Woningwet, de stadsvernieuwing en het bouwen-voor-de-buurt-principe van Jan Schaefer, de oproeren van Palingoproer tot Bouwvakkersoproer, het eerste buurthuis van Nederland, de grote Jordaanartiesten. Het eerste exemplaar van de Jordaan' canon werd op 2 februari jl. in de Westerkerk tijdens het jubileumsymposium ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van wijkcentrum Jordaan aangeboden aan één van Nederlands meest gelezen schrijvers, Mies Bouhuys. Dit jaar precies 50 jaar in de Jordaan wonend en werkend, schreef zij het voorwoord: een ontroerend verhaal met jeugdherinneringen die tot de verbeelding spreken van jong en oud.

Wandelen 'langs de Jordaan' canon'

Vrijwel alle items uit de 'Jordaan' canon zijn nog altijd met eigen ogen te aanschouwen. Dat gaan we in het jubileumjaar dan ook doen: wandelen 'langs de Jordaan' canon'. Het wijkcentrum organiseert maandelijks op de laatste vrijdag van de maand van vier tot half zes telkens weer een andere wandeling aan de hand van het boekje. De wandelingen, in kleine groepjes, zijn gratis, alleen het boekje kost €5,-. Wilt u meewandelen om de Jordaan te leren kennen? U bent van harte welkom. Ook scholieren en schoolklassen leiden wij graag 'langs de Jordaan' canon'. Ook als u wilt meewandelen om uw eigen kennis van de buurt te toetsen en met ons en andere wandelaars te delen, zien wij u graag. De eerste wandeling is vrijdag 23 februari van 16.00-17.30 uur. Aanmelden bij wijkcentrum Jordaan, 1e Laurierdwarstraat 6, tel. 6237272 of info@jordaangoudenreel.nl.

Het jubileumprogramma 50 jaar wijkcentrum Jordaan wordt mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de Woonmaatschappij, Woonstichting De Key en Stichting RCOAK.

Eibert Draisma

Wijksteunpunt Wonen Centrum woonsprekkuur Gouden reael

Sinds 3 januari jl. kunnen bewoners van de Westelijke Eilanden, Planciusbuurt en Haarlemmerbuurt elke woensdagmiddag van 15 tot 17 uur in hun eigen buurt bij het woonsprekkuur terecht voor gratis informatie, advies en hulp bij alle voor komende vragen op het gebied van wonen en huren.

Van huurverhoging tot woningruil, van puntentelling tot splitsingvergunning, van woning zoeken tot huurcontract, van aan-schrijving tot monumentenstatus, van achterstallig onderhoud tot woningverbetering, van servicekosten tot WOZ-waarde: het woonsprekkuur weet er raad mee. Het spreekuur wordt gehouden op Straat & Dijk, Haarlemmerstraat 132-136, door ervaren medewerkers en vrijwilligers. Wijkcentrum Jordaan & Gouden Reael vindt dat deze dienstverlening zo dicht mogelijk bij de bewoners in de buurt moet plaatsvinden. Niet alleen bewoners met vragen, maar ook buurtbewoners die actief willen meedraaien in het woonsprekkuur zijn van harte welkom! Het is interessant en dankbaar werk, je leert de buurt, de bewoners en de regelgeving kennen, en voor scholing en begeleiding wordt gezorgd.

Woonsprekkuur Gouden Reael: elke woensdag 15-17 uur Tel. 6220514, Haarlemmerstraat 132-136

Met een voorwoord van Mies Bouhuys

‘Het koeren van een eenzame houtduif’

Relaas van een weesjongen in de Jordaan

In 1700 streek het Roomsch Catholiek Jongensweeshuis neer in het hart van de Jordaan. Aan de Lauriergracht werd, op de plek waar het pakhuis ‘Venetië’ en de verf-fabrieken ‘De Blauwsemlolen’ en ‘De Indigo’s ton’ stonden, het weeshuis gebouwd. Later werd het gesticht bekend als ‘De Platanen’, genoemd naar de tien platanen die op de binnenplaats staan.

‘In dit gesticht worden opgenomen kinderen tot den leeftijd van 14 jaren, wier ouders overleden zijn, uit gehuwde ouders geboren, van welke de langstlevende gedurende de twee laatste levensjaren in deze gemeente woonde. De aangifte tot de opnemng moet geschieden vóór de begrafenis van de(n) langst geleefd hebbende(n) der ouders.’

Aldus hebben de regenten het bepaald. Een van de jongens die in dit gesticht opgenomen werden, is Joop Martin, geboren op 9 april 1931. Hij schreef het verhaal dat hij eigenlijk had willen verzwijgen en wegstoppen. Hoe het hem als weesjongen in de Jordaan verging. Geleid, of misleid, door de harde gevoelloze handen van de nonnen. De zusters die eigenlijk de moederliefde moesten vervangen maar dat niet konden, het was hun door de ‘kloostergelofte’ niet toegestaan. Een leven geïsoleerd van de buitenwereld. De

hardvochtige straffen van de Religieuzen drongen nauwelijks tot die buitenwereld door. Nu Joop Martin alles in zijn boek *Het koeren van een eenzame houtduif* vastgelegd heeft, kunnen we kennis nemen van een leven binnen de muren van een gesticht, maar ook van de spaarzame contacten met Jordaners als de jongens op zondag een wandeling in de buurt maakten, netjes twee aan twee in de rij in hun zondagse pak. Hoe St. Nicolaas en kerstfeest gevierd werden en met welke schijnheilige vertoning een Regent, de Rector of de Eerwaarde Moeder feestelijk geëerd werd.

Nieuwe plek

En om dan als veertienjarige overgeplaatst te worden naar het Aloysiusgesticht in de Elandsstraat. De plek waar nu het ROC de jongens opleidt voor koksmaat. Het was eenvoudig om vanuit de achterdeur van het weeshuis

schuin over te steken, maar het is een onzekere stap naar een nieuwe plek, opnieuw tussen vier muren. Om ten slotte met de ‘Haarlemse Kikker’, de tramverbinding tussen de Raadhuisstraat en Haarlem, terecht te komen in het internaat van de Bisschoppelijke Nijverheidsschool in Voorhout. Het boek levert voor mensen die het leven in de Jordaan kennen veel herkenbaars op. Het mag ook een waarschuwing inhouden voor een ieder aan wie de zorg voor kinderen is toevertrouwd.

En zo geschiedt het ook als ik dagelijks zie met welke liefde en aandacht de kinderen, die nu de ruimte van het weeshuis hebben overgenomen, begeleid worden. De kinderen van Kindercentrum De Platanen, waar een opvang van baby’s tot een Naschoolse Opvang volgens de idealen van de Reggio Emilia-werkwijze gerealiseerd is. Waar de vele schoolkinderen de inspirerende jeugdvoorstellingen van Huis aan de Amstel in de voormalige kapel van het weeshuis bijwonen.

Een deel van het weeshuis, waar eens de refter van de nonnen was en de vleugel waar de slaapvertrekken van de jongens waren, is verbouwd tot woonappartementen. Op de plek waar het bed van Joop Martin stond, woon ik nu. Op die plek werd zijn boek ten doop gehouden. Ik beveel het veel lezers uit de Jordaan en daarbuiten van harte aan.

Henk van Faassen

Joop Martin, ‘Het koeren van een eenzame houtduif’, 300 pag. geïllustreerd met foto’s en tekeningen, uitgave Gopher in samenwerking met Bruna. ISBN: 90 5179 402 9
Te koop bij de boekhandel of te bestellen via www.gopher.nl en www.bruna.nl

Speelse lessen van de Noorderkerk

Kinderwerk Jordaan organiseert op zaterdagochtenden een leerzaam programma voor kinderen: ‘Zoeken naar sporen van de bijbel in je omgeving’. Data: 10 maart ‘Gevelstenentocht langs bijbelse voorstellingen’, op 17 maart ‘Spel en verbeelding van spreekwoorden uit de bijbel’ en 24 maart ‘Bezoek Rembrandthuis: Tekeningen bekijken uit de bijbel’.

Voor reservering en informatie, tel. 6266436 kinderwerk@noorderkerk.org

Kerst is alweer meer dan een maand geleden. Het ging precies zoals ik verwacht had: lekker een familieavondje. In Wisconsin werd ik er echter wel om de paar uur aan herinnerd waarom het Christmas heet. ‘Jezus’, denk ik dan, terwijl we gezellig samen de paganistische nepkerstboom in elkaar zetten en een Engelse, niet-rijmende versie van Oh Dennenboom zingen. Nog steeds is dat blijkbaar minder hypocriet dan de non-christenen die aanstoot nemen aan de groet ‘Merry Christmas’. Zo’n persoon heb ik nog niet ontmoet, maar er zullen er heus een stuk of vijf zijn in Amerika. Geen gebrek aan klagende mensen hier, net zoals in de rest van de wereld. Wat ik wel miste deze kerst was sneeuw. Thuis in de Jordaan denk ik er niet eens aan, maar in Wisconsin hoopte ik toch wel op 10 cm. Maar ja, ook daar verandert het klimaat en pas met mijn vlucht naar New York begon de sneeuwstorm. Ik heb in ieder geval nog genoeg sneeuw gezien, maar een vertraging van twee uur was het ook niet waard.

Als ik dit laatste zou lezen, zou ik denken: ‘Is zijn vakantie niet net afgelopen? Wat doet hij ineens in New York?’ Dat gevoel heb ik dus ook. Zelfs met de kennis dat mijn school dicht ging, en dat ik hier dus tijdelijk blijf, valt er weinig aan te doen. Gelukkig is New York net het jongere, maar veel dikkere en net iets minder knappe halfbroertje van Amsterdam. Hier voel ik me net wat meer thuis dan in Ladysmith, Wisconsin. De dag na onze aankomst (er kwamen zeven anderen met me mee) kregen we een tour door New York, begeleid door een aspirant zanger/acteur met de afmetingen van een deur (dan voel ik me redelijk veilig in de New Yorkse metro) en een aspirant blonde Zweedse (ik weet niet of je aangetrouwd Zweed kunt zijn, maar van mij mag het). Dit is voor de rest volkomen onbelangrijk, maar het geeft wel goed weer hoe ik me voel als ik na een paar uur slaap ineens door New York gesleept wordt. Helaas was de dag ook erg mistig. Het enige wat goed te zien was, is Ground-Zero. Jammer, maar ik ga over een paar dagen met mooier weer nog een keer.

Guido Wolff

‘De Ontdekking. Van strip tot werkelijkheid’

Bas Westerweel opent kinderexpositie in Verzetsmuseum

Het Verzetsmuseum Amsterdam opent op 5 maart de kinderexpositie ‘De Ontdekking – Van strip tot werkelijkheid’, gebaseerd op de door Eric Heuvel getekende strips *De Ontdekking* en het vervolg *De Zoektocht*. Deze officiële opening, die voorafgaat aan de presentatie voor het onderwijs, wordt verricht door Bas Westerweel, de kleinzoon van verzetsman Joop Westerweel. Op dezelfde bijeenkomst vindt in het Verzetsmuseum de opening plaats van de museale presentatie ‘Geen strip van te maken?’ in de Hollandsche Schouwburg. Beide tentoonstellingen zijn van 6 maart t/m 21 oktober voor publiek geopend.

Op de kindertentoonstelling *De Ontdekking – Van strip tot werkelijkheid* in het Verzetsmuseum verwelkomt Jeroen, de hedendaagse hoofdpersoon uit de stripboeken *De Ontdekking* en *De Zoektocht*, in levensgrote geanimeerde vorm bezoekers op de zolder van zijn oma. Die jeugdige bezoekers ontdekken op deze ‘expositie voor speurneuzen’ samen met Jeroen, wat zijn familie tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft meegemaakt. Zij volgen hem op de zolder en zoeken naar de werkelijkheid achter de strip. In kasten en laden zijn

spannende voorwerpen, foto’s en documenten uit de oorlogstijd verborgen. Met Jeroen denken zij na over de keuzes van oma’s familieleden en vrienden: vader en moeder, Wim en Theo, Esther en Bob. De tentoonstelling is bedoeld voor kinderen vanaf circa 11 jaar en hun begeleiders.

De museale presentatie in de Hollandsche Schouwburg ‘Geen strip van te maken?’ gaat over het nieuwe stripboek ‘De Zoektocht.’ De presentatie laat zien hoe de geschiedenis van deze voormalige deportatieplaats in een stripboek is weergegeven. De Hollandsche Schouwburg stelt de vraag of dat kan en geeft tegelijk een antwoord door de striptekeningen in verband te brengen met historische bronnen.

De Ontdekking. Van strip tot werkelijkheid is een productie van het Verzetsmuseum Amsterdam i.s.m. de Anne Frank Stichting en de Hollandsche Schouwburg/Joods Historisch Museum. De expositie werd mede mogelijk gemaakt door: Van den Berch van Heemstede Stichting, M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting, Prins Bernhard Cultuurfonds, Ministerie van VWS, SNS Reaal Fonds, VSB Fonds, Snickers-De Bruijn Stichting.

Muziekuitvoering Prima Vista o.l.v. Tante Greet van Ons Genoegen

Tante Greet van Ons Genoegen dirigeert haar muzikantjes van jeugdorkest ‘Prima Vista’ op het Nieuwjaarsconcert op 10 januari jl. Het optreden vond plaats in de kantine van het ROC-opleidingsgebouw aan de Elandsstraat. Het publiek bestond uit wat oudere Jordaanbewoners, die op deze middag zichtbaar genoten van de bijzondere muziekuitvoering, én van de taartjes, de koffie en de thee. Niet alleen bij optredens als deze, ook bij repetities weet Tante Greet op onnavolgbare wijze discipline en speelsheid te verenigen in haar benadering van de kinderen.

‘Kutsungiria’, of ‘Volharden in moeilijke tijden’

Meubelmaker, Noordermarkt en imkers in Zimbabwe

Ellen Michaëlis (55) uit de Vinkenstraat, meubelmaker van beroep, heeft al heel wat mensen verder geholpen in hun professionele ontwikkeling. Zo heeft zij zich beijverd om met vakvrouwen werkplaatsen te delen, waaruit in 1982 de Stichting Vakvrouw is voortgekomen, en die bestaat nog altijd.

Als ontwikkelingswerkster trok ze naar Zimbabwe waar ze vier jaar lang bewoners van het district waar ze werd aangesteld het meubel maken leerde. Terug in Amsterdam is ze ‘s zaterdags op de Noordermarkt te vinden, waar zij in haar kraam voor haar Stichting Bee-Support o.a. honing, waskaarsen en handgemaakte artikelen van papier verkoopt. De opbrengst gaat voor 100 procent naar een trainingscentrum voor bijentelers of ‘imkers’ in een afgelegen gebied in Zimbabwe, waar zij goed de weg weet. In het land zelf raakte zij

bij de imkers betrokken door een gesprek over het timmeren van een bijenkast. Driehonderd vrouwen, aidsweeskinderen en weduwnaars met gezinnen – overwegend kleine boeren – staan op de lijst om het vak ‘imker’ te leren. ‘Ze zijn allemaal arm,’ vertelt Ellen Michaëlis, maar met een of twee bijenkasten dragen ze al bij aan het levensonderhoud van hun families. Ook de status die het houden van bijen oplevert helpt hen vooruit: weeskinderen kunnen daardoor zelf hun schoolgeld en -boeken betalen, waardoor ze langer op school kunnen blijven en dus meer kans maken op een baan.’

Vakwerkhuisen

Ellen Michaëlis is op de Prinsengracht geboren en tot haar achtste jaar woonde ze in Oud Zuid. Toen ze vijf jaar oud was, is haar moeder gestorven. Drie jaar later zag haar vader, een joodse Duitser die in 1934 vanwege de nazi’s naar Nederland was gevlucht, zich – in verband met vast werk – genooddacht met zijn beide kinderen naar Duitsland terug te gaan. ‘Ik voelde me thuis in het heuvellandschap met vakwerkhuisen. Toch zijn de rode bakstenen en de witte kozijnen van Amsterdam me altijd bijgebleven’, herinnert Ellen zich. Samen met een vriendin trok ze er op haar zeventiende heen. ‘We mochten ergens in de Haarlemmerstraat slapen op de zolderkamer van een student, die een paar dagen weg was. Een emmer, een bed, een stoel en een tafel, heel basaal. Een sfeer die ik altijd heb gezocht.’ Zes jaar later – maar nu met een vakdiploma ‘meubelmakergezels’ op zak – toog ze opnieuw naar Amsterdam. Bij het Rijksmuseum had ze stage kunnen lopen, maar ze had geld nodig om van te leven. Via een antiquair in de Nieuwe Spiegelstraat vond ze in Haarlem een baan in haar vak. Helaas kwam het neer op het opknappen van oude meubels in plaats van het restaureren van antiek. Toen voor een kunstnijverheidwinkelje onder de Sint Bavo een verkoopster werd gezocht, nam zij die baan aan: ‘Ze hadden er mooi handgemaakt spul. De eigenaresse sprak ‘algemeen beschaafd’ en er kwamen veel toeristen. Voor mij dé kans om weer goed Nederlands te leren spreken en ook talen te oefenen.’

De Movies

In Amsterdam trok ze in de regel richting Haarlemmerdijk. Wellicht omdat haar vader had verteld dat haar moeder – die ze zich niet herinnert – daar zo graag kwam. ‘Toen ik in de Movies ‘Les enfants du paradis’ zag, een film die ook mijn moeder op ongeveer dezelfde

leeftijd daar heeft gezien, besprong mij opeens het gevoel: hier heb ik wortels.’ Ze vond een plek in een speelgoedwerkplaats aan de Egelantiersgracht, waar ze voor zichzelf kon werken. Hoofdzakelijk grachtenhuizen maakte ze er. Een echte baan in haar vak vond ze tenslotte bij ‘Flentrop Orgelbouw’ in Zaandam. Vier jaar lang vervaardigde ze daar alles wat van hout is aan mechanische kerkorgels. ‘Ik vond het heerlijk, maar mijn droom was een eigen klein bedrijf op te zetten met anderen samen.’ Dat betekende: terug naar school. Ze was nog met haar avondopleiding voor het ondernemersdiploma bezig, toen haar een plek in een werkplaats met wat gereedschap te huur werd aangeboden. In de Vinkenstraat bij de Baanbrugsteeg. ‘Daar heb ik in 1982 ‘Meubelmakerij Michaëlis’ opgezet. Er kwam gelijk een timmervrouw bij. Het jaar daarop verhuisden we naar het Spaarndammerplantsoen waar die werkplaats – zonder mij – nog steeds volgens de oorspronkelijke opzet functioneert: vrouwen, ieder met hun eigen bedrijf, kunnen ook loodgieter zijn of elektricien, meubelstoffeerster of maquettenbouwster. Grote klussen worden gezamenlijk uitgevoerd.’ ‘Dit soort werk slaagt als het wordt geboren uit eigenbelang. En wel zo dat anderen er ook baat bij hebben. Je bent zelf je doelgroep en je weet waar de behoefte ligt. Dat is de kracht.’ Ook organiseerde Ellen Michaëlis cursussen op vaktechnisch gebied.

Binnenvaartschip

‘Als zelfstandig ondernemer heb ik mooie dingen kunnen maken: bedden, kasten, tafels en stoelen passend bij het interieur van de klant. En een kistje uit noten- en ebbenhout voor een antiek Majong spel. Je komt op allerlei plekken en je bent in staat de droom van je opdrachtgever te vervullen.’ In de elf jaar dat ze haar bedrijf voerde, heeft ze nog vijf jaar les gegeven aan een vakschool voor vrouwen in Oosterbeek. Met een vriendin met wie ze in Koog aan de Zaan had gewoond, kocht ze een voormalig binnenvaartschip aan de Realengracht dat ze met geleend geld zelf opknapt

Topmusici bij gedichten van Ingrid Jonker

‘Skeuren en skreeuwen’ in de Roode Bioscoop

Op 20 januari jl. was in de Roode Bioscoop de laatste voorstelling in Amsterdam van ‘Korreltjie, korreltjie sand’, een programma met gedichten van Ingrid Jonker (1933-1965).

De Zuid-Afrikaanse dichteres Ingrid Jonker werd buiten haar land pas echt goed bekend door toedoen van Nelson Mandela. Bij de opening van het eerste democratisch gekozen parlement in 1994 droeg president Mandela haar gedicht *Die kind wat doodgeskiet is deur sol-*

Ellen Michaëlis bij haar kraam op de Noordermarkt. Op de foto links is zij in gezelschap van collega’s Marie Hooghiemstra en Antonia Granneman.

om er te gaan wonen. Er was sprake van de bouw van een flat vlakbij en Ellen raakte door inspraakavonden snel bekend met de buurt. Ze ontdekte hoe je op een schip met de ruimte om je heen bezig bent: ‘Ga je op de helling, dan verandert je horizon. Keer je de boot, dan verandert je uitzicht’. Ze zag bomen verdwijnen vanwege de bodemsanering en oude pakhuizen plaats maken voor nieuwbouw.

Honing

‘Na drie jaar op de boot ben ik voor een vriend in een huis getrokken. En daarmee heb ik niet vol kunnen houden wat ik altijd beweerde: dat je best het ene kan doen zonder daarvoor het andere te laten. Ondertussen wonen we al heel gelukkig vijfentwintig jaar samen in de Vinkenstraat.’ En toen brak het moment aan dat ze uitgezonden wilde worden. Mensen het meubelmakersvak leren in een ontwikkelingsland. ‘Ik praatte er veel over met vrienden uit mijn buurt. Een collega stopte een advertentie in mijn bus waarop ze had gekrabbeld: ‘Dit is jou op het lijf geschreven.’ In Zimbabwe heb ik me vanaf de eerste dag op mijn gemak gevoeld. Ik was de enige blanke in mijn dorp en ik kwam er pas na twee jaar achter dat op vijftien kilometer afstand blanke boeren woonden. Die heb ik nooit opgezocht want ik had geen be-

hoefte aan ‘wij onder elkaar’. Omdat vernis duur was en nog slecht opdroogde ook, was Ellen op zoek naar bijenwas voor de meubels. Via een van haar leerlingen kwam ze in contact met een hobby-imker. Zij vroeg hem mee te gaan naar een imkerproject waarvan ze had gehoord, honderdvijftig kilometer noordwaarts. Geïnspireerd door wat zij daar zagen, zette deze imker, Michael Hlungwani, samen met zijn vrouw Miriro en tien families in hun buurt, het bijenproject ‘Kutsungiria’ op. De naam betekent ‘Volharden in moeilijke tijden’. Op grote foto’s zijn deze mensen en hun bescheiden onderneming te zien op de kraam ‘Beesupport’ aan de Noordermarkt: Kutsungirira!

Ieneke Suidman

Ellen Michaëlis nodigt de lezers van Jordaan&GoudenReael en hun vrienden uit om dinsdag 6 maart waskaarsen te komen ‘rollen’ en voorwerpen van hergebruikt papier te maken ten bate van het leslokaal voor de imkers in opleiding in Zimbabwe. Wilt u ook meewerken aan een goed doel? Kom op 6 maart naar Straat & Dijk, Haarlemmerstraat 132-136 van 20.00 tot 21.30 uur. Inschrijving deelname op zaterdagen aan de kraam BeeSupport op de Noordermarkt, tel. 6250036 of e-mail: beesupport@hotmail.com

Het kind is de schaduw van de soldaten op wacht met geweren pantserwagens en knuppels het kind is aanwezig bij alle vergaderingen en wetgevingen het kind loert door de vensters van huizen en in de harten van moeders het kind dat alleen maar wilde spelen in de zon bij Nyanga is overal het kind dat een man is geworden trekt door heel Afrika het kind dat een reus is geworden trekt door de hele wereld

Zonder pas

In de voorstelling kregen Jonkers gedichten en die van Adam Small en André Brink een muzikale bedding. Zij werden geplaatst tussen swingende traditionals en originals. Spel, zang en muziek waren van Felix Strategier en twee grootheden uit de jazzwereld: Ernst Reijseger en Sean Bergin. Reijseger skeurde, skreeuwde en zong met zijn cello. En terwijl Felix, gezeten op de piano, zijn ietwat schorre stem liet klinken, gaven de trekharmonica, tintwistle, saxofoon en de stem van Sean Bergin aan het geheel een Zuid-Afrikaanse klankkleur.

Het muzikale driemanschap heeft het programma Korreltjie, korreltjie sand ook vakkundig op cd gezet. Daarop is te horen hoe zij ruimte geven aan de gedichten uit het ‘omsingelde hart’ van Ingrid Jonker. De gedichten zelf staan, inclusief de vertalingen van Gerrit Komrij, in het hoesje.

Mieke Krijger

De cd is zeer aan te bevelen en te bestellen via www.theatergroepflint.nl of te koop bij Island Bookstore, Westerstraat 15

Grote vraag naar gastouderopvang in Centrum Amsterdam

Wie denkt dat het allemaal moeders en vaders zijn die hun kinderen bij school staan op te wachten, heeft het mis. Bij verschillende scholen in de Jordaan staan tussen de biologische ouders inmiddels ook gastouders om 'hun' kinderen op te halen.

Gastouderbureau Opvang Thuis, nu bijna een jaar gevestigd in Dienstencentrum Straat en Dijk, heeft voor verschillende gezinnen in de buurt de opvang geregeld. Sommige gastouders nemen de kinderen mee naar huis, anderen gaan met de kinderen naar het ouderlijk huis en verzorgen ze daar tot één van de ouders thuiskomt om hen af te lossen. Gastouderopvang zit de laatste tijd behoorlijk in de lift. Vroeger was opvang in of aan huis uitsluitend informeel geregeld. Maar alweer een flink aantal jaren is deze opvangvorm voor kinderen van 0 tot 12 jaar ook door de overheid erkend als een reguliere vorm van kinderopvang. Er gelden dezelfde financiële regelingen als voor opvang in kinderdagverblijven. Gastouderbureaus worden, net als kinderdagverblijven, gecontroleerd door de Inspectie Kinderopvang van de GG en GD.

Eigen omgeving

Waarom kiezen ouders voor gastouderopvang? Hun motieven lopen sterk uiteen. Sommige ouders vinden de kleinschaligheid en huiselijkheid aantrekkelijk voor hun kind, anderen komen bij een gastouder terecht omdat er geen plaats is in een kinderdagverblijf of bij de Naschoolse Opvang (NSO). Weer anderen

kieszen voor gastouderopvang omdat het vaak goedkoper is, zeker als de opvang de hele dag nodig is. En een toenemend aantal ouders kiest voor opvang-aan-huis, omdat dat zo gemakkelijk is en de kinderen in hun eigen omgeving kunnen blijven. Het succes van gastouderopvang valt of staat met de beschikbaarheid van geschikte gastouders. Geschikte gastouders zijn vrouwen of mannen die ervan houden kinderen te verzorgen en op te voeden en die dat ook goed kunnen. Die het leuk vinden kinderen te stimuleren in hun ontwikkeling. En die een woning hebben waar kinderen de ruimte hebben om te kunnen spelen en, voor de kleintjes, om rustig te kunnen slapen.

Gastouderbureau Opvang Thuis, in 2000 opgericht op initiatief van de Stichting Welzijn Binnenstad, heeft nooit genoeg gastouders. Zeker in de Jordaan is de vraag naar gastouderopvang groter dan het aanbod. Dus wie hier woont en als gastouder aan de slag wil, heeft via Opvang Thuis hoogstwaarschijnlijk snel werk.

Gastouderbureau Opvang Thuis,
Dienstencentrum Straat en Dijk,
Haarlemmerstraat 132-136, tel. 6271072
www.opvangthuis.nl

Stichting Welzijn Binnenstad

Oudste dierenkliniek van Nederland in nieuw jasje!

Dierenarts Frans Santen en zijn vrouw Marijke namen twee jaar geleden afscheid van de buurt. Na dertig jaar trouwe dienst vonden zij het welletjes en genieten thans van hun welverdiende pensioen.

Dierenartspraktijk Rozengracht heeft plaatsgemaakt voor DierenDokters Amsterdam. Naast dierenarts Babara Engel als nieuw bepalend gezicht heeft ook de praktijk een facelift gekregen. Het monumentale pand aan Rozengracht 226 is van binnen compleet gerenoveerd zonder zijn authentieke stijl geweld aan te doen, en inmiddels met de meest moderne apparatuur ingericht. Wij zijn trots dat wij vanaf heden onze klanten en hun dieren die zorg kunnen bieden die zij verdienen. Wij nodigen u allen uit een leuke digitale foto van u en uw huisdier naar ons te mailen. Van

de twaalf leukste foto's worden er professionele kalenders gemaakt die in de kliniek te koop aan worden geboden. De opbrengst daarvan gaat naar de World Society for Protection of Animals (WSPA).

DierenDokters Amsterdam,
Rozengracht 226 (naast de brandweer)
Tel. 020-6238596,
e-mail: amsterdam@dierendokters.com
www.dierendokters.com

ingezonden mededeling

Buurtbemiddelaars gevraagd

Wij zijn op zoek naar mensen die vrijwillige buurtbemiddelaar willen worden. Daarvoor moet een training gevolgd worden en men moet regelmatig beschikbaar zijn om samen met een collega-bemiddelaar actief te zijn voor buurtbemiddeling.

Bent u geïnteresseerd? Bel of mail, dan krijgt u alle informatie over dit zinvolle vrijwilligerswerk, tel. 5287782, e-mail: buurtbemiddeling@blankenberg.nl

De Nieuwe Stokerij?

De Jordaan stond in 2003 op z'n achterste benen toen bekend werd dat De Stokerij in de 1e Rozendwarsstraat zou worden gesloten door het bestuur van het Stadsdeel Centrum. De mededeling dat er een geheel nieuw en modern geoutilleerd complex zou komen op de plek van het Marnixbad, deed weinig af aan de woede en teleurstelling van de buurtbewoners, die hun vertrouwde sporthal zouden moeten gaan missen.

Het complex aan de Marnixstraat is inmiddels klaar, en... onbetaalbaar. Althans onbetaalbaar voor de gemiddelde Jordaanbewoner. En wat is er gebeurd met De Stokerij? Daar is nu een dans- en bewegingscentrum gevestigd: DanceStreet. Je kunt er voor van alles binnenlopen: alle vormen van dans, van ballet tot hip-hop, van flamenco tot capoeira. Verder is er een grote yogastudio aan de binnentuin, er zijn therapeuten voor fysiotherapie, voor massage, pilates en gyrotonic. En het gezellige café geeft je vrij uitzicht op de studio's. En toch: DanceStreet is nog niet echt ingeburgerd bij de buurtbewoners.

Daarom komt nu een stukje van De Stokerij weer terug: de grote Studio 2 is sinds kort ingericht als fitnessruimte. Een grote keuze aan de modernste apparaten om het lichaam in conditie te brengen en te houden; een ontspannen work-out in je eigen tijd, of onder de persoonlijke begeleiding van een van de professionele instructeurs van Fitness Studio 2. En voor het geld hoeft je het niet te laten. Voor de onvoorstelbaar lage prijs van €30,- per maand kun je overdag en 's avonds, wanneer je maar wilt, aan je lichamelijke conditie werken, zeven dagen per week. Zoveel mag je gezondeid je toch wel waard zijn?

Openingstijden vind je op de website: www.fitness-studio2.nl of kom maar eens langs in DanceStreet, 1ste Rozendwarsstraat ?. Fitness Studio heet je van harte welkom.

Buurtbemiddeling Binnenstad

Na de wijkgebonden buurtbemiddeling vanuit de dienstencentra in de Roetersstraat en het Laurierhof kan de Blankenberg Stichting buurtbemiddeling in de hele binnenstad van Amsterdam aanbieden. Bewoners van de binnenstad die buurtbemiddeling overwegen kunnen zich bij het dienstencentrum in hun eigen wijk melden.

Iedereen in Amsterdam heeft burens. Soms levert dat spanning op of ergernissen en ruzies. Vaak wordt dan de politie ingeschakeld of justitie. Helaas leidt dit niet altijd tot de verzoening of de lieve vrede die mensen daarmee voor ogen hadden. Al bijna vier jaar is in buurtbemiddeling actief in delen van de binnenstad. Al veel mensen hebben ervaren dat plezieriger wonen mogelijk is door hun moeilijkheden met de burens te bespreken onder begeleiding van de buurtbemiddelaars.

De bemiddelaars zijn getrainde vrijwilligers die burens stimuleren weer met elkaar in gesprek te komen, hoe moeilijk of onmogelijk dat ook lijkt. Zij proberen hen zelf een oplossing te laten vinden en kiezen geen partij voor de ene of de andere buur. Niets van wat in het gesprek naar voren komt, wordt buiten de deur besproken. Deze gesprekken kunnen voorkomen dat de ruzie helemaal uit de hand loopt.

Buurtbemiddeling Binnenstad, tel. 5287782, een afspraak maken kan ook bij de balie van de Blankenberg Stichting, Haarlemmerstraat 132-136 en 1ste Laurierdwarsstraat of e-mail: buurtbemiddeling@blankenberg.nl

Vernieuwing zorgcentrum Bernardus

Fontis/OsiraGroep bereidt een groot bouwtraject voor om het zorgcentrum Bernardus geheel te vernieuwen. Allereerst wordt er een tijdelijke woonvoorziening op de Groenmarkt gebouwd voor de bewoners van Bernardus.

Daarna wordt het huidige gebouw (van ca. 1915) afgebroken. Op de mooie locatie aan de Paseerdersgracht / Marnixstraat / Singelgracht zal in de jaren 2008-2010 een veelzijdig wooncomplex worden gebouwd waarin koopwoningen, huurwoningen en voorzieningen voor diverse doelgroepen op een natuurlijke wijze worden samengevoegd. Momenteel worden de plannen uitgewerkt.

Bij Fontis Zorgadvies (0800-3668479, gratis) kunt u informatie krijgen over de inschrijvingen voor de zorgwoningen en kleinschalige woningen van De Rietvinck en Bernardus.

VVD-fractie Amsterdam-Centrum

De VVD luistert

**Maak een afspraak,
bel ons of stuur
een email**

020 552 45 60

vvd@centrum.amsterdam.nl
www.vvdcentrum.nl

Boarding Now! www.travelshopjoosse.nl

Wij beschikken over een ruim aanbod mooie reizen voor de scherpste prijzen. Ook voor zakenreizen, groepsreizen en losse tickets kunt u bij ons terecht voor een uitgebreid advies.

's Avonds boeken > Heeft u overdag geen tijd? Op afspraak kunt u bij ons vijf avonden in de week terecht.

Telefonisch boeken > Heeft u geen tijd om langs te komen? Wij kunnen de boeking telefonisch volledig voor u afhandelen.

Online boeken > Op onze website kunt u een formulier met uw wensen invullen. Wij zullen u dan een passend voorstel doen.

Openingstijden > Ma t/m vr 10.00-18.00 - Za 10.00-17.00

Bel ons, mail ons of kom langs!

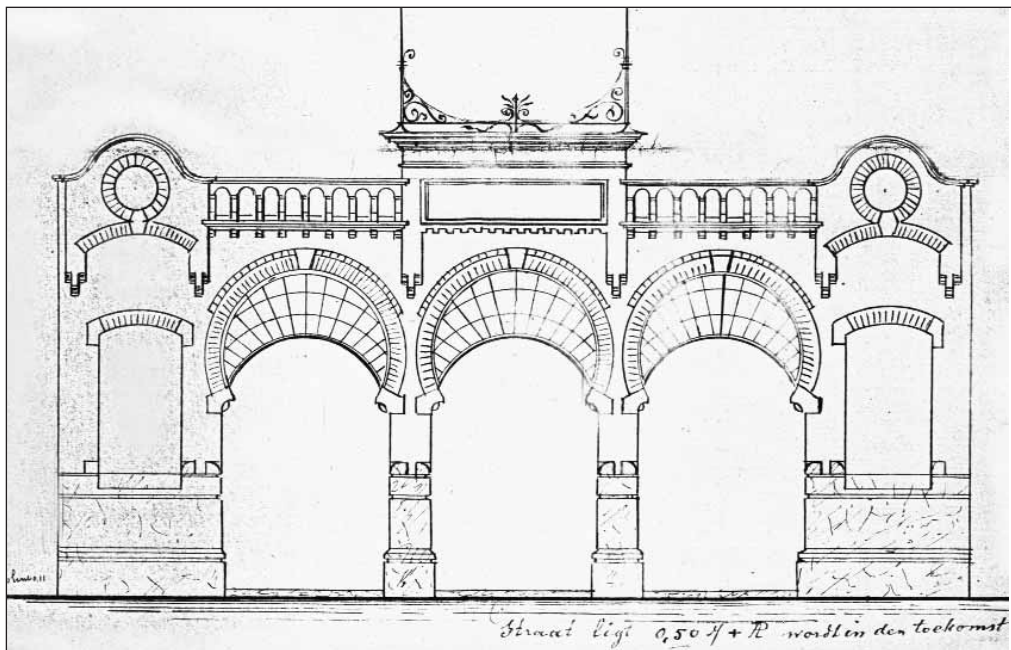
Travelshop
Joosse

Geheel vernieuwde website!

www.travelshopjoosse.nl
info@travelshopjoosse.nl

Thomas Cook Travelshop Joosse - Karthuizersstraat 8 - 1015 LR Amsterdam - Tel. 020-6169043 - Fax 020-6122300

‘Ze laten het gebouw verkrotten’

Onzeker toekomst voor voormalige Nassaubioscoop

De Nassaubioscoop, Lijnbaansgracht 31-32, is één van de geboorteplaatsen van het Jordaan cabaret en het Jordaanlied. Het pand is volgens sommige architectuurhistorici geen hoogstandje, maar in de Jordaan cultuur een monument zonder weerga en voor het gezicht van deze wijk van immens belang. Het pand staat nu te verkrotten. Rika Jansen ging er als kind naar de bioscoop. Mie en Ko traden er op, en tal van andere kunstenaars van wie wij de namen niet eens kennen omdat er over het culturele erfgoed van de Jordaan onvoldoende wordt gewaakt.

De bioscoop werd op 27 april 1913 geopend als ‘Nassau-Bioscoop en Variété Theater’. De ontwerptekeningen zijn van P.A.J. Scheelbeek en het werd gebouwd in opdracht van de kooplieden S. Nort en J. Alengs. Scheelbeek tekende in de gevel drie Moors aandoende bogen, aan weerszijden daarvan twee blinde ramen. Boven elk raam een ontlastingsboog en daarboven een rond roosvenster, een ‘oculus’. De entree was open, ter afsluiting waren ‘inschuifbare hekken’ gepland en boven de middelste boog een ‘smeedijzeren gevelbekroning’. Achter de gevel was een hal, een driehoekige ruimte, met rechts de kassa. De zaal was bereikbaar door twee deuren. In het

verlengde van elke deur was een gang, aan het eind daarvan waren weer twee deuren. De zaal was 4,8 meter hoog, 19 meter diep en 8,5 meter breed. Er moeten ongeveer honderd stoelen hebben gestaan, in drie ‘beuken’ gegroepeerd. Volgens de voorschriften van de brandweer moesten de stoelen aan de vloer worden vastgemaakt. Als men de deur rechts achter uitging, kwam men in een portaal met toegang tot drie wc’s en twee urinoirs. Achter in de zaal was in het midden de piano gepland, met daarboven de projectiecabine. Links van de piano was de nooduitgang: een dubbele deur naar een plaatsje. Vanaf dat plaatsje liep een smalle doorgang naar de

Werkgroep Kunst & Cultuur

Adriënne Solser: filmdiva en ‘Koningin van de Jordaan’

Het Schaap met de Vijf Poten, Willem Parel, Bleke Bet, de Jantjes, ofwel Alexander Pola, Wim Sonneveld, Herman Bouber en Louis Davids: ze brachten de Jordaan op het toneel en op het witte doek en ze maakten de buurt legendarisch. Maar zelfs Bouber en Davids, beiden van voor 1940, waren de eersten niet. Die eer komt toe aan Adriënne Solser, de diva die leefde van 1875-1943. ‘De Koningin van de Jordaan’, zo luidde de eretitel die zij met recht mocht dragen.

In de jaren rond 1900 schitterde ze in het variété, in klucht en in zogeheten ‘Jordaanstukken’, een speciale en destijds geheel nieuwe variant van het volkstoneel. Ze creëerde er het type van de Jordanese volkswoman als een populaire verschijning op althans het toneel,

en ze bleef het type haar hele loopbaan trouw. Vanaf 1921 deed ze het verhuizen naar het witte doek, in twee succesvolle komedies. Echter, de enige soort van film van die vroege dagen was de stomme film. Solser vond daar haar eigen oplossing voor, want terwijl de film draaide sprak en zong en speelde zij haar eigen rol in een rechtstreeks optreden in de zaal. Ze deed dat zelfs nog in de jaren ‘30, toen de geluidsfilm al een feit was. Een heldin dus van de Jordaan cultuur, dé heldin misschien wel, maar helaas nogal vergeten. Aan die beschamende toestand kwam een eind op zondag 11 februari in café Duende. Daar werd Adriënne Solser aan de Jordanezen van vandaag voorgesteld door dr. Annette Förster, de enige echte deskundige op het vlak van het vroege variété in Nederland en van het vervolg daarvan in de vroegste film. Annette Förster maakte speciale studie van de persoonlijkheid van Adriënne Solser en van het wereldje van populaire cultuur waarvan zij het centrum was.

Taal van de Jordaan

Het lezingenseizoen van de Werkgroep Kunst & Cultuur zal worden besloten met een blik op en een oor naar ‘De Taal van de Jordaan’. Kan het taaleigen van de oorspronkelijke, dus enige echte Jordaan een eigen taal worden genoemd? Wie zich zelfs maar een beetje Jordanees voelt zal over dit onderwerp toch minstens iets willen weten. Dr. J. B. Berns, die er alles over weet, zal er veel van komen vertellen, op zondag 11 maart, om 15.00 uur in Café Duende, Lindengracht 62. T.z.t meer hierover op www.jordaanweb.nl of www.startamsterdam.com

Hans Sizoo

Berengang, die weer uitkwam op de Willemsstraat. Die Berengang is er nog steeds. Veel later, toen supermarkt Dirk van den Broek in het bioscoopgebouw was gevestigd, werd deze gang gebruikt om de winkel te bevoorraden. De zaal was ‘eenvoudig, doch aardig ingericht’, schreef een verslaggever van *Het Nieuws van de Dag* naar aanleiding van de opening. Meer weten wij niet van het interieur, daarvan hebben wij geen ontwerptekeningen gevonden. Of de oorspronkelijke beschildering – al dan niet in Moorse stijl – nog op muren en plafond zit, weten we pas als we achter de betimmering kunnen kijken. De muren en het plafond worden aangetast door vocht, want het pand lekt. Paul van Westing, een van de omwonenden: ‘Als het regent, zie je binnen plassen water op de vloer. Er is een raam in het dak waar plastic overheen gespannen is. Het pand is ontzet, in de gevel zitten scheuren. Ze laten het zeker verkrotten, zodat ze niet anders kunnen dan slopen.’

Explicateurs en andere artiesten

Rika Jansen, in 1924 geboren, ging als kind al naar de Nassaubioscoop. ‘Ik heb daar ook nog wel filmpjes gezien met een explicateur. Een film kostte vijf centen. Als er geen explicateur was, kostte het drie centen.’

Explicateurs of ‘insprekers’ traden op bij stomme films. Pas rond 1927 werden geluidsfilms in omloop gebracht. Het vak van een explicateur – die niet alleen de teksten bij de film uitsprak, maar ook geluidseffecten maakte – is vergelijkbaar met dat van een stand-up comedian. Explicateurs in de Jordaan moesten bovendien nog over het talent en de vaardigheid beschikken om de rap gebekte Jordanezen van repliek te dienen. In deze bioscoop liepen de insprekers tijdens de voorstelling door de zaal. Naar verluidt waren Mie en Ko zeer geliefd bij het overwegend vrouwelijke publiek. Als dat mannduo optrad, won de dialoog met het publiek het vaak van de filmvoorstelling. Over Ko weet ik verder niets. De familienaam van Mie was De Munk, zijn ouders hadden een kruidenierswinkel in de Vinkenstraat. Teksten van dit duo zijn te vinden in het boek *Bij ons in de Jordaan* van Jacques Klöters. Ook Max Goldberg was in dit theater regelmatig als explicateur actief. Het ‘duettistenpaar Tenge-Ruysch’ en Tilly van Kalkhoven traden hier op in variétéprogramma’s.

Bioscoop als huiskamer

In de bioscoop zaten vrouwen aardappelen te schillen of boontjes af te halen. Rika Jansen: ‘En dan kwamen die kinderen: Moeder, kom thuis!’ Voor veel vrouwen in de Jordaan was de bioscoop hun huiskamer. Als je met zes of meer mensen moest leven op een oppervlakte van nog geen 25 vierkante meter, was je wel genoodzaakt elders vertier te zoeken.

De Nassaubioscoop werd in 1933 gesloten. Om de geschiedenis van deze bioscoop te schrijven, zijn wij aangewezen op elk kattebelletje dat we te pakken kunnen krijgen. Wij hopen echter in contact te komen met een verzamelaar die een archief van deze bioscoop heeft, of iemand die in bestaande archieven programma’s (wij vonden er twee) en recensies (we vonden er één) weet te vinden. De toekomst van het gebouw van de Nassaubioscoop is nog steeds onzeker. Maar er zijn prachtige bestemmingen denkbaar...

Mieke Krijger
info@jordaanmuseum.nl
met dank aan Fred van Kooij

Tante Heintje, orgelvrouw in de Jordaan

Op 24 februari is er in het Draaiorgelmuseum in Haarlem weer een Tante Heintjedag. Heintje van Rossum-Bakker, beter bekend als Tante Heintje, en haar man Jan van Rossum, wiens bijnaam ‘Mossenessie’ was, waren tussen 1905 en 1940 als orgeldraaiersrechtspaar in de Jordaan actief. Ooit probeerden zo’n 40 orgelmannen en -vrouwen hier dagelijks met hun pierement een boterham te verdienen. De Jordaan is de bakermat van de Nederlandse draaiorgelcultuur. Grondlegger van het Perleer-imperium is de familie Warnies..

Voor informatie over dit echtpaar en Tante Heintjedag: www.tanteheintje.nl

Sandd

Het op één na grootste postbedrijf van Nederland.

Sandd zoekt:
Postbezorgers

In Haarlemmer-, Planciusbuurt, W.Eilanden / Westerdok

- De te bezorgen post wordt thuis afgeleverd.
- Een goede balans tussen vrije tijd en verdienen.

Wil je geadresseerde post bezorgen in je eigen buurt?

Ben je op dinsdag en vrijdag een paar uur beschikbaar?

Ideaal voor studenten, huisvrouwen, senioren en gepensioneerden.

Neem dan contact op met Sandd via:

0800 - 7263328 (gratis)
of kijk op www.sandd.nl

Cultuur agenda

Uitgaan in de Westelijke Binnenstad, voorzover bij de samenstelling van deze agenda bekend. Informatie voor de agenda 9-3 weken voorafgaand aan het resp. evenement naar: krant@jordaangoudenreael.nl
Voor meer kunst & cultuur in Amsterdam: www.jordaanweb.nl en www.startamsterdam.com

MUZIEK
Noorderkerk, Noordermarkt 44, tel. 020-6203119
Kaartverkoop via AUB 0900-0191 en vanaf 45 min voor de aanvang in de kerk.
Za 3 februari 14.00 uur: Nieuw Trombone Collectief en orgel o.l.v. Jörgen van Rijen. Werken van o.a. Giovanni Gabrieli, Gustav Holst, Louis Couperin, Murray Schafer, Georges Delerue en Alexandre Guilmant.
Vrij 9 februari 20.15 uur: Concerto d’Amsterdam met Alfredo Bernardini, hobo, met het barokkest Concerto d’Amsterdam. Purcell, Corelli Concerto grosso, Lully, Albinoni, Bach Concert en Telemann
Za 10 februari 14.00 uur: Muziek aan het hof van Kromeriz. Ensemble van het Conser­vatorium van Amsterdam o.l.v. Friedemann Immer. Sonates van Biber, Rittler en Vejvanovsky.
Za 17 februari 14.00 uur: Zapp String Quartet, nieuwe werken van Guus Janssen, Ernst Reyseger, Corrie van Binsbergen en van leden van Zapp.
Za 24 februari 14.00 uur: Darius Ensemble, liederen van Ravel, van Reyer Ploeg voor de volledige bezetting van het ensemble en van George Crumb.
Za 24 februari v.a. 18.45-19.30 uur: Pieter Wispelwey met de zes Suites voor cello solo van J.S. Bach. Voor de 10e keer speelt Wispelwey in de Noorderkerk, daarom v.a. 18.45 uur: ontvangst in de Noorderkerk met een feestelijk glas champagne.
Za 3 maart 14.00 uur: Amstel Quartet: Thomas Tallis: Spem in alium, Ian Wilson: Ghosts of the Amstel, John Cage: Four 5 en Sweelinck: Chromatische Fantasie.
Za 10 maart 14.00 uur: Claron McFadden, The Three Ladies of Ferrara’, een selectie uit Luzzasco Luzzaschi (1545-1607), door Tara Pigal en Aleksandra Anisimowicz – sopraan, Talitha van der Spek – mezzosopraan, Alessandro Pianu – klavecimbel en Claron McFadden,
Za 17 maart 14.00 uur: Musa o.l.v. Peter Dijkstra: ‘Friede auf Erden’- koormuziek van Brahms, Mahler, Wolf en Arnold Schönberg; tevens: Nachklänge van Robert Heppener, op teksten van Paul Celan.
Za 24 maart 14.00 uur: Romeo Kwartet. Cindy Albracht en Jurjen Soeting-viool, Constantijn van de Wetering-altviool en Maïke Reisener-cello, werken van Peter Sculthorpe, Gubaidulina, Mozart en Prokofiev.
Za 31 maart 16.00 uur: Matthäus Passion Brabants Kamoroor en Hollands Vocaal Ensemble o.l.v. Fokko Oldenhuis. Joost van der Linden-Evangelist, Donald Bentvelsen-Christus, Francine van der Heijden-sopraan, Silvia de la Muela-alt, Jeroen de Vaal-tenor en Hugo Oliveira-bas. M.m.v. The Northern Consort.

THEATER
Circus Elleboog, Passeerdersgracht 32, tel. 62679370 zaterdagen 14.00 u: ‘Verjaardagspartijtje’, vanaf 6 jr
Het Perron, Egelantiersstraat 130, tel. 3307035
(alle voorstellingen op weekdagen, 21.00 u, op zo 14.30 uur) do 15 en vrij 23 feb: Pieter Bouwman, ‘Improvisaties en cartoons zonder tekeningen’
vrij 16, za 17 feb: Dorine Wiersma, ‘Rustig blijven’, cabaret

MUSEA e.d.
Pianolamuseum, Westerstraat 106, tel. 6279624, open zo 14.00 -17.00 uur.
Bibliotheca Philosophica Hermetica, Bloemstraat 15, ma t/m vrij 9.30 –12.30 en 13.30-15.00 uur
Theo Thijssenmuseum, 1e Leliedwarsstraat 16, do t/m zo 12.00-17.00 uur
Multatulimuseum, Korstjespoortsteeg 20 hs, di 10.00-17.00, za, zo 12.00-17.00 uur
SM Bureau Amsterdam, Rozenstraat 59, di t/m zo 11-17 uur - 4 maart: Jonge fotografen
Woonbootmuseum, Prinsengracht t.o. 296, vrij t/m zo 11-17.00 uur

GALERIEËN
De meeste galerieën zijn geopend van woensdag t/m zaterdag en de eerste zondag van de maand tussen 13.00 uur en 17.30 uur.
Artline, Bloemgracht 65, voorlopig: werk van Arie de Groot, Sjoerd Buisman, Thomas Rajlich, Didi van der Velde, Bob Bonies, André van Lier, Tajiri, Warringa e.a.
Suzanne Biederberg, 1e Egelantiersdwars­straat 1, - 3 maart: Jan Prent, ‘05, 06, 07’, foto’s
Ellen de Bruijne Projects, Rozengracht 207 a, - 24 feb: Adam Nankervis, Andreas Arndt,’ In Dolores’
Van Gelder, Planciusstraat 9 B, -21 feb: Monica Tormell, ‘When Hell freezes over’; 24 feb - 4 april: Nicholas Chardon
Annet Gelink Gallery, Laurierstraat 187-189, - 24 feb: Kiki Lamers, schilderijen, Declan Rooney
Grimm Fine Art Gallery, Hazenstraat 17, - 28 feb: ‘Stedelijk Museum Benefiet Portfolio’: internationale grafiek
Wouter van Leeuwen, Hazenstraat 27, - 24 feb: Thomas Hoepker, ‘Mohammed Ali’, foto’s
My Own Choice, Bloemgracht 136, kunst en kunstnijverheid uit Zuid Afrika
Motive Gallery, Elandsgracht 10, - 24 feb: Dorothee Meyer, Magnus Monfeldt, Martine Stig ‘Private stories / public history’,
Onrust, Planciusstraat 9-a, - 17 feb: Peer Veneman; 24 feb-24 maart: ‘You have to love your own tree’
De Praktijk, Lauriergracht 96, - 4 feb: 10 Zweedse kunstenaars; 17 feb – 17 mrt: Oskar Nilsson
Steendrukkerij Amsterdam, Lauriergracht 80, februari: Fons Haagmans
Galerie Diana Stigter, Elandsstraat 90, - 17 feb: groepstent.
Torch Gallery, Lauriergracht 94, - 24 feb Min Kim, tekeningen en schilderijen
Gallery Vassy for International Photography, - 24 feb: Chrysel Lebas, ‘?Between Dog and Wolf?’
Fons Welters, Bloemstraat 140, - 24 feb: Helen Verhoeven, Rutger Emmelkamp
Artspace Witzenhausen Gallery, Hazenstraat 60, - 10 feb. Chrystel Lebas; 15 feb-24 mrt: Bert Teunissen, ‘Domestic Landscapes’
WM Gallery, Elandsgracht 35, - 17 feb: Martin Bringreeve, Jaap Bijsterbosch, Jac. B. Rieder, foto’s; 24 feb – 31 mrt: ‘Lezer 3.14’, fotografitti
Martin van Zomeren: - 24 feb: Cornelius Quabeck

LEZING, WANDELING
Café Duende, Lindengracht 62, tel. 4206692 zo 11 maart, 15.00 uur: ‘De taal van de Jordaan’ – centraal in deze lezing staat de vraag of de Jordaan inderdaad een eigen taal had. Door Dr J.B.Berns; toegang gratis.
Café Festina Lente, Looiersgracht 40b, elke eerste dinsdag van de maand, 21 u: Poezieslag, toegang gratis.
Jordaan, wandelingen met bezoek aan traditioneel Jordaanpand, zie www.jordaanmuseum.nl

Zoekertjes

In de rubriek Zoekertjes kunt u als particulier/stichting een advertentie plaatsen. Uw tekst moet uiterlijk 28 februari bij de redactie zijn. Zoekertjes tot 150 tekens € 7,- (incl. spaties en leestekens). Tot 250 tekens € 12,-. Tot 500 tekens € 23,-. Betaling graag vóóraf bij het wijkcentrum, 1ste Laurierdwars­straat 6, tel. 6237272

Saxofoonles in de Jordaan! Bel 06-15156414

(LITERAIR) JOURNALISTIEK SCHRIJVEN
www.schrijfwerkplaatslauriergracht.nl (intypen op adresbalk)

‘Yoga/Adem, woensdags 20.30 uur, Brouwersgracht centrum. Info: tel. 020-6253119

COMPUTERHULP Microsoft Windows en Apple. Hardware- en software installatie, draadloos netwerk, beveiliging, gegevensherstel, spyware, enz. Voor probleemoplossing in de buurt. E-mail Jeroen: help@yuroon.com of bel 06-53671471

Betaalbare improvisatieworkshop voor blazers. Groot succes! Bel voor info 06-15156414

Woningruil Gezocht: een grote lichte ruimte. Aangeboden: ruime lichte 4k-woning in de Jordaan. Huur € 470,- p.m. Tel. 06-24559330

Woningruil Gezocht: een grote lichte ruimte. Aangeboden: ruime lichte 4k woning in de Jordaan. Huur € 470,- p.m. 0624559330

Pianoles voor iedereen. Klassiek geschoold pianiste (D.M en U.M allround ervaring). Tel. 6254702

Buurtspreekuren

HUIS v/d BUURT LAURIERHOF
1e Laurierdwarsstraat 6, balie: tel. 5573300

Wijkcentrum Jordaan & Gouden Reael
Helpt een goed woon/werk-en leefklimaat in de buurt bevorderen. Geopend ma t/m vrij 11-17 uur, tel. 6237272, fax 6381885
E-mail: info@jordaangoudenreael.nl
Website: www.jordaangoudenreael.nl

Wijksteunpunt Wonen Centrum
Woonspreekuur Jordaan: gratis informatie/ advies krijgen over wonen, huren, stads- vernieuwing, leefbaarheid: ma t/m vrij van 14-16 uur én di-avond van 19-20 uur, tel. 6258569
E-mail: woonspreekuur@jordaangoudenreael.nl
Website: www.wswcentrum.nl

Huurteam Binnenstad
Controleert de prijs-kwaliteitverhouding in de particuliere woningvoorraad. Op verzoek worden bewoners gratis geholpen prijs en kwali- teit met elkaar in overeenstemming te brengen. Telefonisch spreekuur: ma/di/do/vrij van 10-11 uur, tel. 4205835, e-mail: huurteambinnenstad.nl

Huudersvereniging Centrum
Verenigt huurders om hun belangen voor nu en in de toekomst veilig te stellen. Word ook lid! Samen staan we sterk. Informatie, tel. 6237272
E-mail: info@huudersverenigingcentrum.nl
www.huudersverenigingcentrum.nl

Belangengroep Ouderenhuisvesting Jordaan
De BOJ wil goed, gezellig en betaalbaar wonen voor ouderen in de buurt. Bereikbaar via woon- spreekuur wijkcentrum of ouderenadviesbureau.

Blankenberg Stichting Laurierhof
Maatschappelijk Werk, Sociaal Raadslieden en Ouderenadviesbureau, telefonisch spreekuur ma/di/do 13-14 uur, tel. 5573333.
Inloopspreekuur: di/do van 9.30-10.30 uur

Stichting Welzijn Binnenstad
Buurtcentrum Claverhuis, tel. 6248353
Elandsgracht 70, www.welzijnbinnenstad.nl

Politie: alarm (spoed) 112
Politiebureau Lijnbaansgracht, tel. 0900 8844
Buurtregisseur Max Engelandier, 06-51308685 (Zuid-Jordaan)
Politiebureau Raampoort, tel. 0900 8844
Buurtregisseur Dyanne Venema, 06-22217004 (midden-Jordaan)

Viool en altviool les in de Jordaan door ervaren bevoegd docent. Info: 6392298, 06-50820445

Privé Zangles: Wil je leren zingen? Wil jij je stem ontdekken? Zangdocent heeft nog enkele plaatsen voor nieuwe leerlin- gen. Bel voor info 020-6382683 of 06-21563944 (lid KNTV)

Ook in de winter hebben uw voeten verzorging nodig! Bel voor een afspraak met Simone Mobron Pedicure, tel. 06-44896269 of (020) 6382834

Behoeft e aan ontspanning en rust? Doe mee! Hatha Yoga, ma- en woe-ochtend. Prachtlocatie: Karthuizerhof (Jordaan) zie www.jyo.nl of bel 020-6122780

Cursus EDELSMEDEN voor beginners en gevorderden door erkend leerlingopleider. Kleine groep dus veel aandacht. Bel. 06-24547318! 10 lessen € 175,-

Te huur midden in de Jordaan (Westerstraat) lesruimte op woensdag en zaterdag voor Pilates, Mensendieck, yoga, Feldenkrais, psychologie, etc. Huur € 80,- per dag en € 50,- per dagdeel. Tel. 020-6239109, e-mail: margreetbouwman@planet.nl

Kattenverzorger gezocht! Mijn kat krijgt medicijnen. Jouw kat ook? Misschien kunnen we elkaars huisdieren verzorgen tijdens vakanties. Ik woon in de Noord-Jordaan. Neem contact op met Wilma, tel. 020-6223798

BRAZILIAANS-PORTUGEEES leren bij de Haarlemmerstraat. Cursus (12 lessen van 1,5 uur)
voor beginners met een zeer ervaren Braziliaanse docente. Vrijdagmiddag of vrij-avond. Start: half februari. Tevens privé-lessen op afspraak (alle niveau's). Bel 6392913

Nieuw! Helende yogalessen voor (ex-) kankerpatiënten, ma-en woe-ochtend. Karthuizerhof (Jordaan), zie www.jyo.nl of bel 020-6122780

KARATE CLUB: Nu proefmaand (kids+volw) + gratis karate- pak in Open Week 19/3-23/3/07. Herengracht 34, tel. 020-4276814, info@martialart.nl/www.martialart.nl

Lieve, betrouwbare, Nederlands sprekende oppas gezocht die onze dochter van 5 een aantal keren per week van school wil halen en met haar iets wil ondernemen. Oppastijden: van 15.00-18.00 uur. Bel 06-51113273

KLARINETLES! Van ervaren professionele docent die nog plaats heeft voor enkele leerlingen, zowel kinderen als volwassenen. Bel 06-13404896

Sociaalvoelend en cultureel geïnteresseerd wandelgroepje zoekt uitbreiding. (dagwandeling ca 16 à 18/19 km.) Info 06-19948608

Leer schermen bij Schermschool ASV
In specifieke gezellige schermzaal in de Jordaan. Jeugd vanaf 5 jaar. Dames en Heren vrijblijvend proefles. Mat.aanw. Beginners en gevorderden.
Palmstraat 34. Per februari start nieuwe groepen.
www.schermschoolasv.nl

Buurtregisseur Dick Eénhuizen, 06-51413886 (Noord-Jordaan)

HUIS v/d BUURT STRAAT & DIJK
Haarlemmerstraat 132-136, balie: tel. 6238815

Wijkcentrum Jordaan & Gouden Reael
Helpt een goed woon/werk- en leefklimaat in de buurt te bevorderen. Geopend ma t/m do 11-17 uur. Tel. 6220514, fax 5573349
e-mail: info@jordaangoudenreael.nl
website: www.jordaangoudenreael.nl

Wijksteunpunt Wonen Centrum
Woonspreekuur Gouden Reael: gratis informatie/ advies over wonen, huren, stadsvernieuwing en leefbaarheid.
Elke woensdag van 15-17 uur, tel. 6258569.
e-mail: woonspreekuur@jordaangoudenreael.nl
website: www.wswcentrum.nl

Blankenberg Stichting Straat & Dijk
Maatschappelijk Werk, Sociaal Raadslieden en Ouderenadviesbureau, telefonisch spreekuur ma/di/do 13-14 uur, tel. 5573333.
Inloopspreekuur: ma. 9.30-10.30 uur

Welzijn Binnenstad
Tel. 6238815, website: www.welzijnbinnenstad.nl

Politie: alarm (spoed) 112
Politiebureau Raampoort, tel. 0900-8844
Buurtregisseur Fred Sterk 06-51475791 (Haarlemmerstraat e.o)
Buurtregisseur Harold van Dam 06-53142687 (Haarlemmerdijk e.o)
Buurtregisseur Jack Druppers 06-53457952 (Westelijke Eilanden, Planciusbuurt en Westerdokseiland)

LAURIERHOF & STRAAT & DIJK
Buurtconciërge en klussenhulp
Kleine woningaanpassingen voor ouderen en mensen met een handicap. Aanvragen via Ouderenadviesbureau of Maatschappelijk Werk

Burenhulp Jordaan/Gouden Reael
Vrijwilligers bieden hulp en ondersteuning aan oudere buurtbewoners, bijv. bij ziekte bood- schappen doen, naar ziekenhuis, winkelen of een wandeling. Bereikbaar via Ouderenadvies- bureau.

Buurtbemiddeling Binnenstad
Voor het oplossen van conflicten tussen buren en in de buurt. Tel 5573333,
e-mail: buurtbemiddeling@blankenberg.nl

Loket Zes (Zorg en Samenleving)
Telefonisch spreekuur WMO, tel 5573333, ma t/m vrij 9.00 tot 15.00 uur
Inloopspreekuur Gouden Reael maandag en woensdag 9.00-12.00 en 13.00-15.00 uur, Haarlemmerstraat 132-136
Inloopspreekuur Jordaan dinsdag en donderdag 9.00-12.00 en 13.00-15.00 uur, 1ste Laurierdwarsstraat 6

Uitgave van wijkcentrum

Jordaan & GoudenReael

Oplage 20.550, 7x per jaar.
Het verspreidingsgebied wordt omsloten door het water van Prinsengracht, Leidsegracht, Singelgracht, Westerkanaal, Zoutkeetsgracht, IJ, Westertoegang, Singel en Brouwersgracht.
Bezorgklachten: tel. 623 72 72

Kopij /advertenties
Deadline: 28 februari 2007

Redactieadres
1ste Laurierdwarsstraat 6, 1016 PX A'dam
Tel. 623 72 72, fax 638 18 85
(Astrid Brand, ma t/m do, 10-17u)
E-mail: krant@jordaangoudenreael.nl
Jordaan&GoudenReael staat ook online: www.jordaangoudenreael.nl

Kopij Gouden Reael
Haarlemmerstraat 132-136, 1013 EX A'dam
tel. 622 05 14, fax 557 33 49
(Dick v/d Heijden, ma t/m do, 13-17u)
E-mail: dvdh@jordaangoudenreael.nl

Redactie Jordaan&GoudenReael
Dick van der Heijden, Ada Iest, Rita Borghardt
Eindredactie Astrid Brand (ism R.Baan)

Medewerkers
Win Wassenaar, Eibert Draisma, Margaret Roovers, Mieke Krijger, Hans Sizoo, Raymond Baan, Drs P, Elly Pronk, Ieneke Suidman

Vormgeving
Jan Nanne

Druk
Dijkman Offset, Diemen

De volgende Jordaan&GoudenReael verschijnt 21 maart 2007